

JUTRO

Narodna mala mesečno 26 Din, za izposojništvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Komitova ulica 5. Telefon 800.

3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.

Čolj: Kocanova ul. 2. Telefon 800. 190.

Rokopisi se se vračajo. - Ostalo po tarifi.

Upravitelji: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Maribor: Komitova ulica 5. Telefon št. 2402.

Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.

Podružnica Čolj: Kocanova ulica št. 2. Telefon št. 190.

Razdel pri pošti 60. zavodi: Ljubljana št. 11.242; Praha št. 78.180; Wies Nr. 105.241.

Cankov napoveduje svojo demisijo

Ker noče več nositi odgovornosti za politiko Ljapčeve vlade, bo odstopil kot predsednik sobranja in se s svojo skupino izločil iz vladne večine

Sofija, 1. novembra, h. Kakor javljajo listi, je predsednik sobranja Cankov sporočil ministrskemu predsedniku Ljapčevu sklep svojih prijateljev v sobranju, da hočejo izstopiti iz vladne večine, ker ne marajo več nositi odgovornosti za zunanjo, še manj pa za notranjo politiko. Prva posledica tega kategoričnega sklepa te parlamentarne skupine bo najbrž demisija Cankova. Kakor pišejo listi, bo ta demisija povzročila vladno krizo. Ministrski predsednik Ljapčev je naprosil Cankova, naj z

izvedbo tega sklepa počaka do povratka zunanjega ministra Burova in finančnega ministra Molova in naj se nato prične splošno reševanje politične situacije in vprašanja izprememb v vladi. Cankov pa vztraja na svoji takojšnji demisiji ter se sklicuje pri tem na neprijateljsko postopanje nekaterih skupin vladne večine, zlasti Ljapčevih demokratov, ki so mu odkrito zagrozili z nezaupnico. Zdi se, da je kriza neizogibna.

Strahovita slika javne varnosti v Bolgariji

Interpelacija poslanca Kuliševa zaradi neprestanih umorov na Bolgarskem — Propadanje javne varnosti škoduje prestižu države na znotraj in na zunan

Sofija, 1. novembra. AA. Poslanec Gjorgje Kulišev, ki pripada skupini ubitega generala Protogerova, je vložil interpelacijo na predsednika vlade in ministra pravde, v kateri vprašuje, zakaj se ne polove in ne kaznujejo ubijalci med makedonstvujušimi, ki nastopajo zdaj nemoteno že poldrugo leto in ogrožajo javno varnost na Bolgarskem. Poslanec Kulišev vprašuje predsednika ministrskega sveta in ministra pravde, ali jim je znano, da se ti ubijalci dogajajo, kakšni koraki so bili podvzeti, da se polove in kaznujejo ubijalci, kakšni so rezultati dosedanjih preiskav in ali jim je znano, da se mnogi procesi proti tem ubijalcem sploh ne zaključijo in da se proti večini teh zločincev sploh ne uvede postopanje. Ali so jim znane pretnje z novimi uboji in kakšne ukrepe je odredila vlada, da ti zločini na Bolgarskem prenehajo.

donci na Bolgarskem in pravi, da kmalu ne bo več na Bolgarskem uglednih oseb, ki bi mogle postati cilj teh zločinov. Ti neprestani poboji eno maso so pojavi, ki škodijo ugledu in položaju Bolgarske v inozemstvu.

Sofija, 1. novembra. AA. Trahiho Lopčev, 25 letni Makedonec in znan pristat Ivan Mihajlova, je bil prepoznat kot morilec Toskara. Zato ga je policija zaprla. V javnosti pa prevladuje mnenje, da ga bo sodišče izpustilo zaradi nomanjkanja dokazov. Pri konfrontaciji Trahila Lopčeva s sestro umorjenega Toskara je le-ta izjavila, da je Trahihov morilec njenega brata. Toskarova sestra je prepoznala morilca iz skupine mladeničev, v kateri je bil. Trahiho Lopčev se izgovarja, da sploh ni poznal umorjenega Toskara.

Sofija, 1. novembra. AA. Nocoj je bil v neki kavarni ponoven pretep med člani makedonske revolucionarne organizacije. En Makedonec je bil težje ranjen.

Obsodba komunistov pred državnim sodiščem

Včeraj je bil zaključen proces proti komunistom zaradi protidržavnega rovarjenja — Obsojeni so bili vsak na 10 let ječe

Beograd, 1. novembra. p. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes nadaljevala razprava proti Miloradu Petroviću, Avdi Čardžiću in Samuelu Majerju, ki so bili obtoženi komunistične propagande. Na današnji razpravi je predsednik državnega sodišča dr. Dušan Subotić zaslišal Petrovića in Čardžića o tem, kdaj so prešli preko meje, kdaj so se mudili v Gradcu in Draždanih, kdaj so se pustili fotografirati v Draždanih, kjer sta se Petrović in Čardžić mudila na komunističnem kongresu. Državni tožitelj Nikola Manojlović je vztrajal pri svoji obtožbi ter je predlagal, naj se izda tiralica za komunistom Nikolo Špeharjem, ki je bil istotako obtožen, pa je pobegnil. Po govornih zagovornikov se je sodni senat umaknil k posvetovanju, ki je trajalo poldrugo uro.

Ob 11. dopoldne je predsednik državnega sodišča dr. Dušan Subotić proglasil razsodbo, po kateri so Milorad Petrović, Avdi Čardžić in Samuel Majer obsojeni na 10 let ječe. V kazen se jim je vračunal preiskovalni zapor šestih mesecev in 17 dni, preračunan na ječo pet mesecev 19 dni. V obrazloženju razsodbe se naglašja, da sodišče ni izreklo smrtni kazni, marveč izdalo milejšo sodo, ker je mnenja, da bo vplivala na poplajevanje. Upoštevalo je dobro obnašanje obtožencev kot olajševalno okolščino. Na koncu je predsednik dr. Subotić izjavil, da je kazen izvršna. V obrazložitvi sode se poudarja, da so obtoženci bili člani taine komunistične organizacije z namenom propagande komunizma in anarhizma. Petrović in Čardžić sta se udeležila kot delegata komunistične stranke Jugoslovije. Komunističnega kongresa v Sonnenlandu pri Draždanih ter stotila v zvezo z gotovimi osebnostmi za pridobitev pomoči in svrhu nasilne izpremembe sedanjege reda v naši državi. Samuel Majer je bil obsojen, ker je bil v zvezi z osebami v inozemstvu, ki so pošiljale na naslov njegove sestre komunistične brošure označene kot molitvenike in pesmarice.

Močan potres v Rumuniji

V Bukarešti je porušeni več hiš — Potres so občutili na vsem Balkanu — Podrobnosti še niso znane

Bukarešta, 1. novembra, h. Davi ob 9. so tukaj čutili izredno močan potres, ki je napravil veliko škodo ter povzročil nepopisno paniko. Več hiš je bilo demoliranih. Potresni sunki so bili tako močni, da so bili poškodovani vsi seizmografski aparati. S protestantske katedrale je padel arhitektonski okras ter ubil eno žensko. Druga ženska je bila težko ranjena. Tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o hudih razdejanjih, vendar pa podrobnosti še niso znane,

ker so deloma prekinjene telefonske in brzojavne zveze s potresnim ozemljem.

Bukarešta, 1. nov. AA. »Radore« poroča, da je bil davi ob 9. po vsej Rumuniji dokaj močan potres, ki pa ni napravil večje škode.

Beograd, 1. nov. p. Potres, ki so ga davi čutili v Rumuniji, posebno močno pa v Bukarešti, je zabeležila tudi beogradska seizmografska postaja. Potresni sunki so se pričeli ob 7.57 ter so trajali do 8.40. Moral je biti katastrofalen. Njegov epicenter je bil v Karpatih.

Rumuni zavračajo madžarske izgovore

Bukarešta, 1. novembra. g. »Cuventul« zavzema danes stališče glede vprašanja vzhodnih reparacij in se bavi predvsem s stališčem Madžarske in ugotavlja, da ni med optantskim vprašanjem in vprašanjem vzhodnih reparacij nobene zveze. List pravi, da je to stališče absurdno in izjavlja, da dokazuje Madžarska slabo voljo, če zatrjuje, da mora onih 300 madžarskih magnatov nemudoma doseči odločitev, dočim naj bi na stotine rumunskih državljanih čakalo, dokler se bo madžarska vlada, odločila. Če Madžarska ne bo priznala absurdnosti svojega stališča, bodo odločile

one države, ki so upravičene sklepati o definitivni likvidaciji reparacij.

Neusmiljena mati

Varšava, 1. nov. g. Varšavska policija je aretirala beračico, ki je nosila na rokah majhnega otroka, ki je neprestano jokala. Ugotovili so, da je imel otrok po vsem telesu velike rane zadane z nožem. Po izpovedih beračice je policija preiskala stanovanje neke žene v okolici, kjer je ugotovila, da je ta mati petih otrok v starosti od enega do petih let. Te otroke je dajala beračicam ter jih na surov način poškovala, da so vzbujali več pomilovanja. Kruta mati je bila aretirana.

Nj. Vel. kralj v Topoli

Beograd, 1. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je odpotoval sinoči z avtomobilom v Topolo. Kralja je spremljal dežurni adjutant.

Maurice Decobra v Beogradu

Beograd, 1. novembra. p. Francoski književnik Maurice Decobra, ki se mudi od včeraj v Beogradu, si je včeraj ogledal mesto v družbi naših književnikov, danes pa je poseetil uredništva beogradskega lista ter se pustil z njihovimi uredniki fotografirati. Izjavil je, da se mu zdi v Beogradu zelo prijetno, da je očaran od zanimivosti Beograda ter upa, da bo Beograd kmalu postal balkanski Pariz. Jutri bo imel javno predavanje.

Graditev proge Beograd-Pančevo

Beograd, 1. novembra. n. Ministrstvo za javna dela je odobrilo izvršitev parcelacije in eksproprijacije zemljišč za gradbo nove proge Beograd - Pančevo, ki se že gradi. Železniški most je že napoln gotov. Dva oboka mosta sta popolnoma montirana in v kratkem bodo dovršena tudi ostala dela. Pričakovati je, da bodo vsa dela dovršena do konca meseca aprila.

U-okožitev

Beograd, 1. novembra. p. Upokojen je revizor v carskem oddelku finančne direkcije v Ljubljani Maks Markelj.

Pred zaključkom procesa o šumskih aferah

Beograd, 1. novembra. p. Danes se je pred državnim svetom nadaljevala razprava o šumskih aferah. Obtoženci so ob tej priliki podali svoj poslednji zagovor, nakar je bila razprava zaključena. Razsodba bo proglašena 11. novembra.

Železniška nezgoda

Beograd, 1. novembra. n. Na progi Brod-Sarajevo so skočili na križišču med postajama Kamen in Ljubanica s tira 4 vagoni, ki so se prevrnil. Vzrok nezgode je tehnična značajna. En vagon se je odpel, ker so popokale verige ter za seboj potegnili tudi tri druge. Ponesrečeni se ni nihče. Škoda je malenkostna.

Neprestani samomori

Zagreb, 1. novembra. n. Danes ob 3. popoldne se je zastrupila v Zagrebu 22letna privatna nastavljenka Danica Buehler. Bila je brez službe. Popila je večjo količino opija ter so jo nezavestno prepeljali v bolnico. Beograd, 1. novembra. n. Danes je v sanatoriju »Vračar« skotil skozi okno v samomirnem namenu bolnik Stevo Gajev. Nezavestnega in krvavečega so prenesli nazaj v bolnico. Dobil je težke notranje poškodbe. Ko se je zavedel, je izpovedal, da je hotel izvršiti samomor, ker se je navelič dolgotrajne bolezni.

Heimwehr in revizija ustave

Inost, 1. novembra. g. Vodja Heimwehrovcev dr. Steidle je imel danes generalno revijo trolskih Heimwehrovcev. Pri tej priliki je imel daljši politični nagovor, v katerem je govoril o ustavni reformi in o nalogah, ki čakajo Heimwehrovce. Izjavil je med drugim: »Naš cilj ni obvladovanje množice z gumijevkami in strojnimi. Mi hočemo dati tudi zadnjemu delavcu svobodo. Pogoji za svobodno državo pa je ustvaritev avtoritete, na kateri se bo šele lahko ustanovila nova država.« Dr. Steidle je končno najostreje protestiral proti pokusom, da bi se politični boj prenesel na gosposkarsko polje.

Prvi sestanek med italijanskim kraljem in panežem

Rim, 1. nov. d. Iz dobro poučenih krogov doznajajo, da bo italijanska kraljevska dvojica posetila papeža na svečan način šele prve dni meseca decembra in ne 12. novembra, kot so sprva poročali listi. Sveta kongregacija je že izdelala ceremonijel za ta poset. Vse priprave vodi osebno prefekt kongregacije za ceremonije, kardinal Vannutelli. Poset italijanske kraljevske dvojice bo prekosil vse dosedanje kraljevske posete pri papežu, kar se tiče zunanjih svetosti.

Neprijetne „ovacije“ berlinskemu županu

Bremen, 1. novembra. g. Berlinski nadžupan dr. Böss je prišel včeraj s parnikom »Bremen« iz Amerike v tukašnje pristanišče. Ko je dr. Böss izstopil, mu je nekaj mladih ljudi spustilo z visokega poslopja dolgo zastavo, na kateri je bilo poleg slike kožuha z velikimi črkami napisano: »Skrlarekovi kožuhi! Prej 4000, sedaj 400 mark. Plašči za gospoda Bössa vedno samo 400 mark!« Policija je zastavo zaplenila. Župan zaenkrat ni hotel dati časopisu nobene izjave in je takoj nadaljeval pot proti Berlinu, kamor je prišel ob pol 10. zvečer. Na kolodvoru se je zbrala velika množica narodnih socialistov in komunistov, ki so eprejali nadžupana z velikanskim ropotom. Policija je morala posredovati in razgnati demonstrante z gumijevkami.

»Osvetovore Romano« — uradni list Vatikanskega mesta

Rim, 1. novembra. d. Včerajšnja števila vatikanskega glasila »Osvetovore Romano« je bila zadnja, ki je izšla v Rimu. Vatikansko glasilko bo od ponedeljka naprej izhajalo v Vatikanskem mestu. »Osvetovore Romano« postane s tem uradno glasilo nove vatikanske države ter bo potemtakem inozemski list.

Tardieu sestavlja vlado republikanske akcije

Neuspeh Clementelove misije — Tardieu bo pritegnil v vlado najboljše parlamentarce

Pariz, 1. novembra. Clementel je sinoči vrnil mandat za sestavo vlade predsedniku Doumergueju, ker se ni mogel sporazumeti z radikali o zasedbi notranjega ministrstva. Predsednik Doumergue je nato poveril Tardieuju sestavo vlade. Kot gotovo se smatra, da bo Briand prevzel v vladi Tardieuja zunanje ministrstvo.

Misija Clementela se je ponesrečila zato, ker ni mogel najti ravnotežja med desnico in levico, prav za prav, ker ni mogel spraviti istočasno Tardieuja in Daladiera v svojo vlado. Do sinoči je akcija Clementela obetala uspeh. Radikalna parlamentarna frakcija se je na svoji seji tudi izrekla načelno za njegov program. Daladier pa je zahteval v imenu svoje stranke od Clementela, naj mu prepusti notranje ministrstvo. Ta zahteva je izzvala odpor ostalih od Clementela že pridobljenih ministrskih kandidatov, ki so izjavili, da morajo preklicati svoj pristaneč na sodelovanje v Clementelovi vladi, ako dobi Daladier notranje ministrstvo. Daladier je nato izjavil, da se čuti njegova stranka prisiljena vztrajati na zahtevi po notranjem ministrstvu, nakar se je po 7. zvečer nadal Clementel kot predsedniku republike v Elysee in mu vrnil mandat. Tardieu je po sprejetju mandata takoj pričel posvetovanja z merodainimi političnimi faktori. V razgovoru z novinarji je naglasil, da je njegov cilj,

čim prej rešiti sedanjo vladno krizo, ki traja predolgo in je škodljiva notranjemu in zunanjemu ugledu francoske države. Potrebno je, da se zagotovi delovanje parlamentarnih ustanov. Zato bo skušal sestaviti ministrstvo solidarne republikanske akcije in se bo obrnil na najzmožnejše parlamentarce, ki naj pomorejo, da se konča parlamentarna kriza, škodljiva francoskim interesom. Nadalje je izjavil, da se ne bo pogajal v parlamentu in izven parlamenta z gotovimi organizacijami, ki so lahko koristne, toda niso priznane od ustave.

Tardieu upa, da bo sestavil vlado najkasneje do nedelje, nakar bosta sklicani obe zbornici za četrtek. Pariz, 1. novembra. g. Na včerajšnji seji radikalno-socialistične zbornice frakcije, sta poročala Daladier in poslanec Montigny o okoliščinah zaradi katerih se je Clementelova misija končala brez uspeha. Poslanec Cheautemps je očital Daladierju in Montignyju, da sta pri pogajanjih s Clementelom nastopala samovoljno. Montigny je odločno odklonil ta očitek in zagotavljal, da je postal sporazum z Daladierjem. Ta ga je pooblastil, naj predlaga Clementelu, da ponudi le ta Daladierju notranje ministrstvo. Po debati je bila sprejeta resolucija, v kateri se izraža obžalovanje, da so nekateri člani stranke pri pogajanjih za sestavo nove vlade, postopali samovoljno. Daladier je protestiral proti tej resoluciji. Končno mu je bilo vendarle izrečeno zaupanje.

Neresnične vesti o preprečenem državnem udaru maršala Pilsudskega

Zlonamerno poročanje nemških poročevalskih agencij — Otvořitvena seja sejma bo v ponedeljek

Varšava, 1. novembra. d. O včerajšnjem incidentu v poljskem sejmu so razširile nemške poročevalske agencije poročila, ki so napovedovala nič manj kot državni udar maršala Pilsudskega, s čimer so ponovno dokazale, da z največjim zadošenjem razširjajo vesti, ki naj bi škodovala ugledu bratske poljske države.

Incident je nastal zaradi nesporazuma med uradniki sejma, ki so se obvestili s sabljami oboroženih višjih častnikov v sejem, sklicevali na hišni red in zahtevali, da naj častniki takoj zapuste sejmski palačo. Ker se častniki niso hoteli pokoriti odredbam sejmjskih uradnikov in so izjavili, da hočejo poslušati govor Pilsudskega, so se sejmjski uradniki obrnili na sejmjskega maršala Daszynskega in ga naprosili, naj on posreduje in zaščiti ugled sejmjskega hišnega reda. Daszynski je sklical takoj sestanek uglednih politikov, ki so njegov sklep soglasno odobrili,

da ne bo otvoril seje zbornice, dokler bodo v sejmu oboroženi častniki. Po tem sklepu, ki je bil takoj javljen poslancem, se je Daszynski sestel v svoji sobi z maršalom Pilsudskim in mu obrazložil položaj.

Maršal je bil v razgovoru z Daszynskim zelo kratkobeseden, ker so ga obvestili častniki, da so jih uradniki sejma psovali. Zahteval je od Daszynskega, naj takoj otvori plenarno sejo sejma, na kar pa Daszynski ni pristal. Zaradi tega se je maršal Pilsudski podal k predsedniku republike, ki je obvestil kmalu potem Daszynskega, naj skliče plenarno sejo sejma kak drug dan. Nato so častniki mirno zapustili sejmso palačo.

V poznih večernih urah pa so prejeli poslanci že pisemna obvestila, da bo otvoritvena seja sejma v ponedeljek z glavno točko dnevnega reda: proračunska razprava.

Nova ureditev ustavnega položaja Indije

Proklamacija indijskega podkralja — Anglija je pripravljena priznati Indiji vse pravice dominijonov, vendar pa je potrebna sporazumna rešitev tega vprašanja

London, 1. novembra. o. Indijski podkralj lord Irwin je izdal proklamacijo o razširjenju kompetence indijske ustavne komisije, ki bo v bodoče tudi proučevala odnose med angleško Indijo in indijskimi državami. Lord Irwin naglašja, da pripisuje predsednik indijske ustavne komisije John Simon veliko važnost bodočemu razvoju odnosov med angleško Indijo in indijskimi državami. To vprašanje je toliko važnosti, da zasluži s strani kompetentnih faktorjev polno pozornost. Simon predlaga, naj se po poročilu indijske ustavne komisije in osrednjega indijskega odbora skliče konferenca zastopnikov angleške Indije in indijskih držav, ki naj bi skušala doseči sporazum v vprašanju bodoče indijske ustave, čije načrti bi bil pozneje predloženi v odobritev angleškemu parlamentu. Irwin nadaljuje, da je angleška vlada popolnoma sporazumna s tem predlogom. Angleška vlada je že leta 1917. izjavila, da ne bo delala zaprek indijskemu ustavnemu razvoju in da bo s časom priznala Indiji enak ustavni položaj, kakor ga uživajo drugi angleški dominijoni. Pri rešitvi tega vprašanja je važno, da se najde način, kako naj bi se indijske države prilagodile eventualni proglasitvi Indije za dominijon. Angleška vlada meni, da bi se to vprašanje rešilo najbolje tako, kakor predlaga Simon. Zaradi tega bo dala angleška vlada zainteresiranim strankam priliko, da se same sporazumejo o tem vprašanju. Angleška vlada računa na to, da bo odobrila ustavne predloge za Indijo vsaj velika večina prizadetih strank, preden bo te predloge predložila v končno odobritev angleškemu parlamentu.

London, 1. novembra. o. Angleški listi

Tekme Jugoslavije : Južna Nemčija ne bo

Zagreb, 1. novembra. n. V nedeljo bi se imela vršiti nogometna tekma med nogometna reprezentanca Jugoslavije in Južne Nemčije na igrišču Haška v Maksi miru. Tekma pa je odpovedana zaradi težnjega vremena.

Včerajšnje nogometne tekme

Budimpešta, Madžarska : Južna Nemčija 7 : 1 (2 : 0).

Dunaj : WAC : Sportklub 2 : 1 (0 : 0).

Praga : Sparta : Teplitzer FC 5 : 2 (2 : 0).

Bordeaux : Vienna : reprezentanca Južne zapadne Francije 4 : 0 (3 : 0).

Hmeljski trg

Zatec, 1. novembra. h. (Tedensko poročilo.) Zanimanje za letošnji žateški hmelj traja dalje. V preteklem tednu je bil dnevni promet v Zatecu 200—300 metarskih stotov. Na deželi so kmetje prodali skoro vse preostale zaloge. Predvsem se zahteva prvovrsten hmelj in izbrani hmelj. Cene so bile v okviru 550—775 Kč. Cene so bile čvrste. Javni markacijski urad v Zatecu je do petka zabeležil 73.000 metarskih stotov letošnjega hmelja.

Naši kraji in ljudje Na grobovih...

Ljubljana, 1. novembra. Vseh svetih dan. Minilo je zopet leto in z božjih njiv, kjer snivajo večno spanje milijoni onih, ki so bili, je odjeknilo, naj pojdemo počastiti njihov spomin. Že tekom tedna so hiteli na obe ljubljanski pokopališči ljudje in se trudili, da dostojno okrase počivališče svojih dragih. Porušan je bil plevel, grobovi so bili očisti, preurejeni in okrašeni z raznobarnim cvetjem. Na praznik Vseh svetih je bilo domovanje mrtvih popolnoma preurejeno in oplešano.

Poromalo je tja gor k Sv. Križu in k sv. Krištofu čez 50.000 ljudi, ki so se ustajali ob grobovih, pobožno pomogli ter je kanila marsikatera solza.

Praznila se je Ljubljana že zgodaj dopoldne. Tedaj je vladalo še čednejše vreme. Ljudje so hiteli na pokopališče v gostih trumah ne strašče se nastajajočega blata. Višek poseta je bil dosežen okrog 14. Na pokopališče je vozilo 32 avtobusov, ki so imeli svoja postajališča pred Figovcem, na Marijinem in Kongresnem trgu. Avtobusi so bili zaposleni neprestano. naval je bil tako velik, da se je bilo vedno z nova bati nesreč in so številni stražniki le z vso pozornostjo ohranjali red. Množica, zlasti na Marijinem trgu, je čedaje bolj naraščala, in se na številu ni poznalo prav nič, ko so jih po par sto odpehali avtobusi, avtotaksiji in izvoški. Promet seveda ni prenehal niti pozno dopoldne in na večer.

Pokopališče pri Sv. Križu je bilo kakor ogromen vrt, na katerem so poganjale iz tal med belimi krizantemami in ostalim cvetjem neštete ognjene rože. Plamenčki so vztrpetavali, kovale so se iskric iz zelenih lončkov in od sveč se je širil opojen vonj. Med šetajočimi se in postajajočimi množicami so vztrpetavale duše pokojnikov in se radovale pobožnosti častilcev njihovega spomina.

Duhovščina je ob 15. opravila pri velikem križu sredi pokopališča cerkvene obrede. Po molitvah se je med svečano tišino dvignila proti nebu pesem okrog 250 pevcev vseh ljubljanskih zborov. Pevci pod vodstvom Zorka Prelovca so zapeli pri križu Adamičovo »V hladni noči«, Ferjančičovo »O, gospod« in Pavčičovo »Pomlad!«.

Pozornost ljudstva se je nato preselila na številne vojaške grobove nižje doli na pokopališču. Tudi ti grobovi so bili sicer skromni, a vendar dostojno okrašeni in so na njih gorele številne sveče. Vojaške grobove je vzele v oskrbo šolska mladina, ki jih je pod nadzorstvom učiteljev in učiteljic preuredila. Vojaška godba pod vodstvom dr. Čerina je zaigrala na vojaških grobovih več žalostink, vojaški oddelek pa je oddal častno salvo. Nato je imel bivši vojaški kurat Fran Bonač pred spomenikom padlih vojnih žrtev globok nagovor. Po končanih obredih, ki jih je opravil vojaški duhovnik, so zapeli pevci na grobovih vojakov Devovo »Vigred« in Prelovčovo »Oj, Doberdob«. Žalne slovesnosti na grobovih so se

udeležili tudi zastopniki tujih držav in naš oficirski zbor.

Po zaključeni slovesnosti so se razšli ljudje zopet po prostranem pokopališču. Krasno so bili urejeni grobovi v Trbovljah padlih nacionalistov Stanka Žnidaršiča, Frana Šlajpaha in Zarka Boltavzarja. Zelo lepo je bilo okrašeno tudi počivališče naših pesnikov Draga Ketteja, Josipa Murina in Ivana Cankarja. Akademski mladina je tudi letos izpolnila svojo tradicionalno dolžnost.

Kakor pri Sv. Križu je bilo dostojno okrašeno tudi staro pokopališče pri Sv. Krištofu. Tu so bili v cvetju in zelenju skoro vsi grobovi, vendar pa jih je bilo dokaj tudi zapuščenih...

Na zemljo je že padel mrak, ko so ljudje v nepretrganih vrstah zapuščali domovanje mrtvih in hiteli nazaj proti mestu. Morali so odhajati tudi preko travnikov, da so se izogibali vsak čas mimo drvečim avtobusom. Tam zadaj za njimi je trepetalo celo jezero lučic in visoko gori pod nebom se je odražal svetel odsev.

Dopoldne se je vršila žalna slovesnost tudi na Suhem bajerju. Kakor vsako leto, so se tam zbrali pevci društva Krakovo-Trnovo in počastili spomin žrtev rabeljske Avstrije s pesmijo, nakar se je vršil še cerkveni obred.

Ob grobu dr. Gregorja in Milene Žerjav so se ves dan zbirale množice. Oba grobova sta bila obložena s težkimi krizantemami. Na oboj grobova so razen otrok in sorodnikov položili prijatelji in prijateljice krasne spletke palm lovora, aster, krvavo rdečih nageljnikov in snežnobelih krizantem, gotovo največjih in najbohotnejših, kar so jih premogle ljubljanske vrtnarje. Dež je kmalu zamočil oboja krasna trobojna trakova, na katerih se je blestela posvetitev: »Svojemu voditelju — Spominski odbor«.

Sokolska komemoracija na Taboru

Letos je Sokol I. na Taboru prvič priredil v spomin vseh umrlih članov in članice spominsko slovesnost na dan 1. novembra. Popoldne ob pol 2. je bilo zbranih okoli primerno okrašenega odra v telovadnici lepo število članstva, naraščajo in dece z društvenim starostom br. dr. Pestotnikom in župnim starostom br. prof. Marofom na čelu. Opazili pa smo med drugimi udeleženci tudi deco pokojnega brata dr. G. Žerjave v spremstvu sorodnikov, dalje svoje pokojnih bratov Habeta, Potnika in drugih.

Ko so praporščaki prinesli na oder društveni članski in naraščajoči prapor, so tiho in turobno zadonele raz balkona žalne fanfare oddelka društvenega godbenega zbora. Začujoče so doneli akordi po močnejši taborski dvorani. Nato je zapel pevski zbor Sokolov večno lepo »Vigred se povrne« ubrano in dovršeno. Ko pa je stopil na oder društveni podstarosta br. Bajželi in v primernem spominskem govoru orisal pomen prireditve ter omenjal v nadaljnjih izjavah njih vline in delavnost preminulih bratov in sester, ni ostalo suho nobeno oko. Sokolski borci so se spomnili vseh onih, ki so odšli že v večnost. spom-

nili so se njihovih del v prid sokoški misli, društvu in Taboru. Potem pa, ko je br. Bajželi dokončal svoj govor, so zbrani Sokoli in Sokolice počastili v dvominutnem molku na najdostojnejši način spomin vseh umrlih pripadnikov Sokola I. Pevski zbor je potem intoniral se Jenkov »Blagor mu«, fanfara pa je z veselem tuznim zborom zaključila to pretehtljivo slovesnost sokolskega bratstva in spomina.

Slava svetemu spomenu pokojnih bratov in sester!

Praznik Vseh svetih v Mariboru

Maribor, 1. novembra

Dnevu, ki velja spominu mrtvih, je jesen prinesla. Spoštovanje do rajnih pa je dalo prazniku Vseh svetih posebno obsežje. Nepregledne množice občinstva so hitele v popoldanskih urah na Pobrežje in napolnje vse dohode. Magistrat je s posebnimi navodili uredil promet, policija pa je zagotovila red in brezhibno delovanje dovoza in odvoza. Bilo pa je opaziti nediscipliniranost pešcev, za katere predpisi ne veljajo, kar se splošno zlorablja in ovira vožnja, ki se morajo ozirati na slehernega posameznika. Prevoz so oskrbovali avtobusi mestnega podjetja, tako da so nudile mariborske ulice prav veselešno sliko. Slovensko žensko društvo je organiziralo štetje obiskovalcev pokopališč na ta način, da je pri dohodih zbiralo drobiž, ki naj bi izkazal število oseb, ki so posele slikovito in bogato okrašena grobišča.

Senzacija je tvoril polet letala »Zlatorog« nad pokopališčem. Letalo se je oddolžilo spominu mrtvih z dvema vencema, ki jih je vrglo v imenu mariborskega Aero kluba na nivo večnega mira. Volajstvo mariborske garnizije je oddalo dve salvi. Svirala pa je tudi vojaška godba. Lepo urejeno in dobro obiskano je bilo tudi staro pokopališče v mestu in v Studencih, ki spada pod magdalensko župnijo. Celo po končanih obredih so prihajali novi posetniki, tako da živahnost ni popustila prav do večera, ko so tisoči voščenk razsvetlevali grobišča, na katera je prišel rahel dež. Praznik Vseh svetih je bil letos izredno veličasten in poln pietete do rajnikih prednikov, med katerimi krije domača gruda številne odličnike našega rodu. Kljub velikim gnečim in živahnemu prometu do večera ni bila javljena nobena nesreča.

Počastitev mrtvih v Celju

Celje, 1. novembra.

In zopet so oživele poti vodeče na pokopališče, na mestno nekdanje nemško in na okoliško nekdanje slovensko. Na obeh smrti njih livadah raztezajočih se na zlojnih rebrih okoliških gričev vzhodno zapadno od Gaberja, tega črnega cel skega predmestja prečega s trpljen ob bede in žalostjo, je iz milijonov raznobarnih cvetov jesenskih rož duhtelo po ljubezni do pokojnih in plameni tisočih sveč so zatrepali na okrašenih in skrbno očiščenih grobovih. Ob vnožju grobov pa so se ustavili svojci nepozabljenih ranjkih sklonenih glav v tihi molitvi na tresočih ustnicah strmečih v kup ilovice in prsti, pod katero troane zlata srca. Zdjaj in zdaj se je sklonila molčeča postava in popravila kako malenkost na gomili, kakor da hoče pobožati drugega pokojnika pod zeleno rožo. Mnogo pa je bilo grobov, ki jih ni okrasilo ljubeče srce s kito cvetja, nego je čez in čez porasla gosta trava, tako da se kmalu ne bo več poznalo, da je bil tamkaj nekoč grob.

Obisk pokopališč je bil kljub skrajno slabemu deževnemu vremenu izredno velik. Pri velikem križu na Golniškem pokopališču sta zapela pevski zbor društva Svoboda in Olka okrog 15. drug za drugim več žalostink, nakar so se pevci podali na mestno pokopališče in pesmi ponovili na vojaških grobovih. Krasen in ganljiv je bil pogled na lepo očiščene grobove v nočem času v Celju umrlih vojakov vseh močnejših narodnosti bivše Avstro-Ogrske monarhije. Celjska mestna občina je vojaške grobove lepo uredila in na vsakem grobu prižgala svečko. sredi vojaškega pokopališča pa je nabil na križu krasen venec celjske mestne občine z napisom: »Žrtvam svetovne vojne mestna občina celjska«. Novi mestni avtobus je imel poleg številnih avtotaksijev toliko posla, da ga nikakor ni mogel zmagati. Neprestano je vozil nabito poln celjsko prebivalstvo na obeh pokopališčih in to od ranega jutra do poznega večera. V

zgodnjem večernem mraku so zapuščali ti-soči obe pokopališči, kjer so že zadnji ostanki sveč prasketae izgorevali in se končno utrli v gostih deževnih kapljah, ki so kot solze bridkosti in bolečnega spomina padale na neme grobove...

Spominska bolnica Elsie Inglisove

V Dedinju pri Beogradu je v začetku oktobra Annie grofica Cowdray, predsednica londonske sekcije Škotskega odbora za ženske bolnice, otvorila žensko bolnico v spomin Elsie Inglisove, koje življenjski smo večer objavili. Sredstva za izpolnitev te zelo sodobne in dobro opremljene bolnice sta skupno preskrbela londonski in škotski komite Škotskega odbora ženskih bolnic. Po želji dr. Elsie Inglisove, ki je žrtvovala svoje življenje v službi srbske vojske, bi se bila morala sredstva uporabiti za ustanovitev medicinske fakultete na beografski univerzi. Ko pa je naša vlada po vojni ustanovila medicinsko fakulteto s svojimi sredstvi, je prišla v Beograd komisija pod vodstvom lady Cowdraye, da bi dognala, kako bi se mogla zdaj v to namenjena sredstva najbolj koristno uporabiti. Presenečena po zanesljivosti in učinkovitosti dela srbskih bolničark, je komisija asklenila, da teh sredstev ne more bolje uporabiti kakor z izpolnitvijo te ženske bolnice.

Oktober meseca je bila bolnica otvorjena ter predana savezu kot skupni plod angleškega denarja ter srbskega poguma in vztrajnosti. Sredstva, ki so ostala, so se uporabila za opremo fiziološkega laboratorija na beografski univerzi, za knjižnico in kot podpora znanstvenim raziskavanjem.

Naša razstava v Kopenhagenu

Pod tem naslovom prinašajo zagrebške »Novosti« iz Beograda članek, ki pravi, da bo dne 1. 3. 1930. otvorjena razstava našega umetnega obrta v Kopenhagenu. Kakor se je že javilo, vlada veliko zanimanje za to razstavo v vseh pridobitvenih krogih. Dela so v polnem teku. Javljamo, da do danes ni bil še nihče v dravski banovini pozvan k sodelovanju. Kakor izleđa, obetajo postati naše razstave nekakšna domena gotovih krogov, ki skrivajo take reči do zadnjega hipa javnosti, kakor da jim ni prijetno, če bi imel pri tem besedo morda še kdo drugi.

Po dosedanjih praksi sodeč niso imele naše razstave v inozemstvu pravih uspehov, ker so izostala naročila. Razstava v Parizu n. pr. še danes ni likvidirana. Trgovska stran vseh naših inozemskih razstav je zelo slabo organizirana in ni čuda, da ni potem uspehov. Ko se enkrat pri nas razmere uredijo, bomo povedali o razstavah in podpiranju domačih obrtov še kaj več, ker je to poglavje zelo zanimivo.

Avtobusne proge

Kranj, 1. novembra

Mnogo najbližjih in najoddaljenih vasi veže z mestom ali vlakom avtobusni promet. vendar jih je še nekaj, ki se jih izgubljajo vsa avtonodetja. Tako vzdržuje Ma'oležnostna družba I. voz in neki privatni podjetnik drugega na progi Ljubljana-Kranj in obratno. Oba vozila pol ure drug za drugim dvakrat dnevno skozi vasi Cerklje, Visoko, Senčur in Kranj, med tem ko so vasi Predoslie, Kokrica brez vsakega prevoznega sredstva. Oba podjetnika bi bila gotovo ceno na boljsem, ako bi eden obdržal dosedanja proga, drugi pa bi z Visokega mesta v Senčur vozil v Britof. Predoslie, Kokrica v Kranj. Cesta tu skozi je bila lanko leto razširjena in popravljena ter je mnogo boljše kakor Senčurska Pri te vožnji pa ne pridejo v poštev le vasi Predoslie in Kokrica, pač pa še podzorske kakor Suhla, Bobovek, Tatinec, Srakovlje, Mlaka, Hraše in Bela. Vsi

OTROŠKE NOGAVICE

ŽIGOM

K LJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

500 različnih strojev 114 pregledov

Proizvajanju svetovno znanih britov Gillette služi 500 različnih strojev — nekateri med njimi delujejo 1/100 mm natančno in 4 od 9 pri izdeto vanju Gillette zaposlenih delavcev so določeni za nadziranje rezil. S takimi obratnimi sredstvi in metodami si je Gillette pridobila — svoj univerzalni sloves.

Gillette

ti vaščani morajo v Kranj skozi Kokrico in Predoslie.

V interesu vseh teh vaščanov in mnogih delavcev, ki vsaki dan redno hodijo v Kranj v tovarne, ter obrtnikov, kakor so čevljarji, krojači, šivilje in trgovci, ki imajo kupčijske zveze z mestom, ter avtopodjetja samega, priporočamo, da to kdorkoli že izmed avtointeresentov vzame v poštev in čim prej vzpostavi na tej progi redni avtopromet.

MLEKARSTVO

K

BLAGOSTANJUI

ALFA

ALFA D. D.

SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO

ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 48

195 Zastopniki se iščejo povsod!

Nevaren kolesarski tat pod ključem

Škofja Loka, 1. novembra.

Vztrajnemu zasledovanju Škofjeloških orožnikov se je zahvaliti, da tiči nevarni, že večkrat kaznovani in pravkar iz zapora ljubljanskega deželnega sodišča izpušeni profesionalni kolesarski tat Lojze Tepina zopet za trdnimi zapahi samotne celice.

Včeraj popoldne se je pojavil v Škofji Loki neznan mladenič in ponujal na raznih krajih v prodajo sicer staro, a dobro ohranjeno dirkalno kolo po dokaj nizki ceni. Čim so orožniki zaznali za sumljivega prodajalca, so pričeli s poizvedbami, osobito ko jih je v domnevi tatvine utrjevalo nenadno izginotje in beg neznanca proti Kranju.

Komandir stanice narednik g. Ignacij Poštnar je takoj odredil dve patrulji, ki sta na kolesih zasledovali osumljenca proti Zabnici in naprej proti Kranju. Čeprav je že pri Sražišču izginila vsaka sled za iskanje.

Ze so se nameravali vrniti orožniki domov, ko opazijo da jim prihaja pu. Gašjskem klanecu nasproti dolgo iskani kolesar, v katerem so čuvarji postavili takoj spoznani znanega uzmovica koles Lovžeta Tenino, ki si je v enodnevnih svobodi privoščil kratak izlet na Gorenjsko. Ob aretaciji je trdovalno tajil, da bi bil popoldne v Škofji Loki, kar mu pa seve ni pomagalo, da ne bi šel v zapore tukajšnjega okrajnega sodišča. Glede kolesa je šele prihodnjega dne priznal, da je ukraden, čeprav je prvotno pod »častno besedo« trdil, da si ga je izposodil pri prijatelju v Ljubljani. Lastnik kolesa, ki je znanek »Jago« in nosi številko D 2606, je doslej neznan.

Prima

Palmaston zimске suknje

krasne double štofe v največji izbiri.

Dovršne suknjiče

Sportne čepice, pletenine, trikotažo, perilo, nogavice, samoveznice itd. prodaja po

brezkonzurenčnih cenah tvrdka

Anton Presker, Sv. Petra c. 14

DANES UFA PREMIJERA ob 4, 6, 8. in 9. uri.
MLADINI NEPRIMERNO!

Heinrich George Belti Amann

v vefilimu strasti in ljubezni

BIGAMIST (Dvakrat oženjen)

Posneto po romanu Feodora Zobeltitza »Das Fräulein und der Levantiner«

Telefon 2124

Elitni kino Matica

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 2.: Grob neznanega vojaka. D. Nedelja, 3. ob 15.: Velika abeceda. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Utopljena. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Sobota, 2.: Car in tesar. B. Nedelja, 3. ob 15.: Gorenjski elavček. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob pol 20.: Svanda dudak. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sobota, 2.: Župan Stilmundski. Ljudska predstava. Znižane dramske cene. Kuponi. Nedelja, 3.: Piskrovez.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 4.: Piskrovez. Gostovanje Mariborčanov.

Četrtek, 7.: Koncert Brandl - tria.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Nedelja, 3. novembra: Zenitev.

Slovenska drama v Pragi. Naprosili smo našega uglednega znanca, bivšega člana

ljubljanske drame in sedaj igralca in režiserja Narodnega divadla v Pragi gosp. Zvonimir Rogoza, da nam sporoči, katera slovenska dramska dela namerava vpeljati v Pragi. Ravnatelj drame Nar. divadla dr. Hilar je namreč izjavil v nekem intervjuu, da se bo gosp. Rogoz poosebnjeval v režiji jugoslov. iger. Po informacijah, ki nam jih je ljubeznivo dal gosp. Rogoz, bo kot prvi slovenski komad prišlo na deske Narod. divadla Cankarjevo »Pohujšanje« v šestih obliki. Dober prevod I. Hudeca je že pripravljen. Dr. Hilar in dramaturg Götz kažeta za to igrro veliko zanimanje. Druga bi bila Zupaničeva »Veronika Desenišak«, ki jo je zelo dobro prevzel O. F. Babler. To delo bo dramaturg Götz najbrž dramaturško priredil za praške razmere. Prevajalec Hudec se zanima za Goliovega »Petricka«, ki bo nemara tudi prišel na praški oder, ker Čehi nimajo nič preveč dobrih mladinskih iger. Praški Radio bo poslal v svet Golarjevo »Vdovo Rošinko«, njegov ravnatelj dr. Karez pa pripravlja za to priliko posebno spremljevanje, ki bo vanj vpletel gorenjske narodne pesmi. To kaže, da je v Pragi precej zanimanja za produkte naše dramske literature.

Sarajevska skupina književnikov. Borivoj Jevtić dramaturg Narodnega gledališča v Sarajevu, je spisal dramo »Dečko na snu«, ki obravnava vojni siž. Avtor je odlični član Sarajevske grupe književnika, ki je vrlo agilna. Doslej je vzlic kratkemu času

svojega obetalo izdala že dve knjigi spisov svojih članov; obe sta bili lepo sprejeti in od kritikov i pri občinstvu. Skupina bo priredila v bližnjih dneh turnejo po Črni gori, kjer bodo posamezni člani čitali svoje spise. Posetili bodo Cetinje, Podgorico in Nikšić, na povratku pa se ustavijo ali v Kotaru ali v Hercegu - Novem. Kot pesniki bodo nastopili na tej turneji ga. Vera Obrenović Delibašić in gg. Hamza Miron in Mihajlo Delibašić; gosp. dr. Mihajlo Miron bo čital odlomek svoje nove drame »Herceg Šćepan«, kot pripovednik pa se namerava predenaviti Črnogorec gg. Milan G. Čurčić, B. Jevtić in dr. I. Samokovljia.

»Nova Evropa« je priobčila v številki z dne 26. oktobra članek »Budućnost sveta« iz peresa M. Tomića (New York). Pisec se je tako navdušil za ameriške razmere, da vidi v Združenih državah z njihovo »mašinsko« civilizacijo vtelesenega duha novega časa. Zato vzklika: »Ozrite se resnobno na Ameriko. To je pot, po kateri bodo morale kreniti vse države... ona vodi duha časa, ki se mu moramo prilagoditi tudi mi, otroci zapadne civilizacije.«

V drugem članku: »Stoica« deset stopenj G. Vidovića kritizira ga. Katarina Stanković prav duhovito in prepričevalno ideologijo voditelja kulturno-etničnega pokreta Miljenka Vidovića. Očita mu navjno pojmovanje kulture, pretirano povzgojanje etike in morale, fantastično prerokovanje lepe bodočnosti, ki pa je v njegovih očeh taka, da se ne more za njo ogreti noben duhovitejši človek. — Dr. Aleksije Jelčić piše o knjigi E. M. Remarque »Im Westen nichts Neues«, ki po njegovi sodbi s svojo umetniško vrednostjo popolnoma opravi-

čuje ogromno zanimanje, ki vlada za njo. — O byronizmu med Jugoslaveni piše T. M. Petrović. I. Goleniščev-Kutuzov pa daje literarno skico o ruskem poetu Maksimiljanu Vološinu, romantičniku velike revolucije in ruske sedanosti.

»Leva fronta« na Češkem. Sredi oktobra je bila v Pragi ustanovljena nova organizacija »Leva fronta«. Zastavila si je nalogo, da propagira moderno kulturno delo in da usmeri sodelovanje modernih produktivnih sil na široki in mednarodni podlagi. Organizacija je konkurenca matoremu Umetniškemu svetu. Likovni osek namerava prirediti razstave v provinci, literarna sekcija se bo vrgla v boj zoper cenzuro književnih del. V društvu se bodo zbirali sodobno usmerjeni pisatelji, slikarji, skladatelji, filmski režiserji, arhitekti, novinarji, prevajalci, založniki, pravniki, sociolozi, narodni gospodarji itd. Program je potentan: sila širok; društvo skuša se bolj razvneti med Čehi aktivizem in jih namesto gledanja v preteklost sprijazniti s sedanostjo in pripravljajočimi se oblikami bodoče kulture. Predsednik društva je književnik Karel Teige.

Dvanajst let po vojni se bo imenovala nova antologija nemške proze, ki jo pripravlja založništvo G. Kiepenheuer. Antologija bo skušala pokazati, koliko trajnih vrednot je dala nemška proza od 1. 1918. do danes. Njen sestavilalec je Herman Kesten, čigar romana »Josef sucht die Freiheit« in »Ein ausschweifender Mensch« sta pravkar izšla v angleškem in španskem prevodu.

Vpliv srbske nar. pesmi na češko literaturo

Z naslovom »Das serbische Volkslied in der tschechischen Literatur« je spisal dr. Hauffen Wolfgang knjigo, ki je izšla v 4. številki zbirke »Veröffentlichungen der Slavistischen Arbeitsgemeinschaft an der deutschen Universität in Prag«. V tem spisu raziskuje pisec, v katerih primerih so bili sprejeti v češko literaturo motivi iz srbske poezije in pripovedke. Priobčil je celo vrsto srbskih ljudskih pesmi v izvirniku in jih primerjal z besedilom čeških pisateljev, ki so te pesmi preložili deloma neposredno iz izvirnega srbskega teksta, nekaj pa posneli po nemških prevodih. Prav tako obdeluje tudi povesti in politične sestavke in prihaja k sklepu, da je srbska literatura na Češkem bolj znana nego na Nemškem, da priprejajo na Češkem mnogo gledaliških predstav srbskih iger, zlasti Vojnovičevih, in da bo srbska ljudska pesem, zlasti posredno po srbskohrvatski umetni literaturi, še nadalje vplivala na češko slovestvo.

Dr. Wolf. Hauffen je absolvirati filološko fakulteto za slavistiko na nemški univerzi v Pragi in je sin dr. Adolfa Hauffena, profesorja na isti univerzi, ki je po rodu Ljubljančan.

ODOL

PATE DENTIFRICE

čistilna-osvežujoča-štedliva

Domače vesti

* Vse čitatelje »Slovenskega Naroda« v Dolenjem Logatcu in na Vrhniki obveščamo, da se bo dobil ob 2. novembra dalje »Slovenski Narod« v prodaji še istega dne takoj ob prihodu popoldanskega avtobusa, in sicer na Vrhniki v glavni zalogi tobaka in v trgovini g. Vladimira Škrbca, v Dolenjem Logatcu pa pri g. Smoletu, glavna zaloga tobaka.

* Promocija. V četrtek 31. oktobra je promoviral na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Stane Jereb iz Ljubljane. Čestitamo!

* Upokojitve v državni službi. Kakor javljajo iz Beograda, so trajno upokojeni: sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu dr. Silvija Hrašovec, pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Krškem Albin Lilleg ter izvršilni uradnik v Mariboru Josip Volavšek.

* Diamantna maša msgr. Bulića. Znani naš arheolog Frano Bulić je v Splitu predvčerajšnjim proslavil šestdesetletnico svoje nove maše. V cerkvi sv. Martina, katero je on pred tridesetimi leti uredil, je jubilar čital svojo diamantno mašo, kateri je prisostvoval krog njegovih prijateljev. Jubilar je bil prirejen malo iznenaden: njegovi častilci so mu poklonili bronasti doprni kip ki ga je izdelal Ivan Meštrovič. V imenu čestilcev in prijateljev je jubilar pozdravil profesor Josip Barać.

* Bulićev fond za študij arheologije. O priliki diamantne maše je monsignor Frano Bulić obvestil prijatelje in znance o ustanovitvi svojega fonda za študij arheologije v naši državi. Osnovni kapital znaša 115 tisoč dinarjev, ki jih je zbral jubilar sam. Vodstvo kmetijske nadaljevalne šole v Domžalah naznanja, da se prične pouk 4. t. m. ob 19. na osnovni šoli v Domžalah. Opozarjajo se starši, da vpišejo v to šolo svoje sinove, ki so že 16 let stari. Pouk po polnoma brezplačen.

* Otvoritev telefonskega prometa s Turinom. S 1. novembrom se je otvoril telefonski promet med Ljubljano in Turinom (Torino) v Italiji. Pristojbina za naveden pogovor do 3 minut znaša 37.95 Din.

* Nove jubilejne znamke. Jugoslovenska pošta uprava bo v početku prihodnjega leta spravila v promet jubilejne znamke po 0.50 Din, 1 Din in 3 Din. Znamke bodo imele značaj spomina na svetovno vojno in bodo predstavljale Ka-makčalan. Dobro polje in spomenik našim vojniškim žrtvam, pokopanim na pariškem pokopališču. Znamke se bodo izdale v korist akcije za postavitev spomenika na našem vojaškem pokopališču, ki se sedaj ureja v Parizu na Port des Lilas. Zemljišče za pokopališče je dala na razpolago pariška mestna občina Sredi pokopališča bo spomenik: srbski vojak v pozi obrambe. Znamke bodo ostale v prometu šest mesecev.

* Sezonski delavci se vračajo v Jugoslavijo. V zadnjih dneh se je vrnilo v domovino večje število sezonskih delavcev iz inozemstva v Prekmurje. Najbolj so zadovoljni delavci, ki so bili zaposleni v Nemčiji. Poleg hrane in stanovanja so zaslužili dnevno 30 do 35 Din. V Franciji so zaslužili po 25 do 30 Din, ženske pa nekoliko manj. Večina delavcev in delavk je prinesla domov po pet do šeststotih dinarjev prihranka.

* Veliko avtobusno podjetje v Splitu. V Splitu se je ustanovilo veliko avtobusno podjetje, ki bo prevzelo dosedajnja podjetja »Tap« in »Nad«. Družba bo asfaltirala cesto od Splita do Solina ter v doglednem času tudi cesto od Solina do Trogira.

* Truplo avijatika Ivezija so prepeljali v Beograd. Truplo ponesrečenega avijatika Živojina Ivezija, ki je padel iz letala v Zaboku pri Zagrebu in se ubil, je bilo predvčerajšnjim preplavljeno v kapelico zagrebške stalne vojaške bolnice, odkoder se je včeraj vršil veličasten sprevod na glavni kolodvor pri prevoz pokopnika v Beograd, kjer živi njegova rodina. Sprevod se je vršil z vsemi vojaškimi častmi.

* Okraden slovenski visokošolec. V zagrebški kavarni Medulić je predvčerajšnjim neznan tat pravniku Franu Fermetu ukradel zimsko suknjo in klobuk ter vse dokumente, ki jih je imel v žepu zimске suknje, med drugimi univerzitetno legitimacijo, indeks, krstni list, domovnico in demisorij ljubljanske univerze. Ferme je izjavil, da bi bil zadovoljen, ako bi mu tat vrnil dokumente, suknjo in klobuk pa naj obdrži.

* Rika Papova pomiloščena. Kakor poročajo iz Splita je na podlagi poslednje amnestije Nj. Vel. kralja pomiloščena tudi Rika Papova, znana zaradi senzacionalne porotne obravnave pred splitskim sodiščem, ter bo 30. junija prihodnjega leta lahko zapustila žensko kaznišnico v Bezunjah. Rika Papova je bila obsojena na sedem let ječe zaradi umora vdove Čenove.

* Grozna smrt pod orientekspresom. Predvčerajšnjim jutraj, ko je simplonski orientekspres iz Zagreba vozil proti Zidarem mostu, se je v bližini Savske ceste vrgele pod vlak neki približno 30 let stari mož. Smrt pod kolesi vlaka je bila trenutna. Truplo je bilo strahovito razmesarjeno in glava popolnoma zmečkana, tako da je bilo nemogoče ugotoviti identiteto samomorilca.

* Grozen samomor bogatega veleposestnika. V Velikem Bečkereku je v sredo zvečer na grozen način izvršil samomor veleposestnik Mita Bakalov, eden najbogatejših tamkašnjih meščanov. Bakalov je pred meseci oslepel. Ta nesreča ga je gnala v obup. V sredo zvečer, ko so vsi člani rodbine že spali, si je v kuhinjskem nožem razparal trebuh. Šele jutraj ga je njegov sin našel nezvestnega ter poklical zdravnika. A bilo je prepozno. Bakalov je nek ur nato izdihnil.

* Smrt zaradi alkohola. Kmet Kmet Horvat v Ivanič-Klostru je rad pil rujno vinco. Še rajši pa rakijo. Pred nekaterimi dnevi so v njegovi hiši kuhali žganje. Pri tej priliki je prišlo do prepira med Blažem in njegovim sinom, ki mu je prigovarjal, naj

ne pije toliko rakije. Stari Blaž je zaradi tega še bolj vplaval vase žganje in ga v štirih dneh izpil sedem litrov. Potem pa mu je postalo slabo, bruhal je kri ter se mrtev zgrudil na tla. Zdravnik je ugotovil, da je stari Blaž umrl zaradi zastrupljenja z alkoholom.

* Zopet dva vlom v okolici. Kakor je prečela včeraj poročila ljubljanska policija, sta bila tekom včerajšnje noči izvršena zopet dva vlom v ljubljanski okolici. Svedrovcji so obiskali trgovino in gostilno Marije Štrukljeve v Vižnarjih ter odnesli nekaj denarja in blaga. Drugi vlom je bil izvršen v neko trgovino v Goricanah pri Medvodah. Tatovi so enako odnesli razno blago ter nekaj denarja.

* Oblike kemično čist. barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

* Opozarjamo na današnji oglas gostilne »Pri tičku na gričku«.

Iz Ljubljane

u— »Dantejev pekel«. Danes ob 14.30 in jutri ob 11. bo predvajala ZKD veliki film »Dantejev pekel«, posnet po znamenitem istoimenskem delu pesnika »Božanske komedije«. Misel filma je etični prerod človeštva, ki je zabredlo na krivo pot življenja. Predočuje nam film slike trpljenja duš v posmrtnem življenju in grozne posledice greha na zemlji. Film je vsem tople priporočati.

Danes ob 4., 6., 8. in 9. uri.

Smeh! Novo! Krohot!

S. Chaplin

v briljantni komediji

Burja v zakonu

Nezgode zakonskega moža, ki uganja pustolovščine v odsotnosti svoje žene!

Izven sporeda še najnovejši »Ufa« žurnal. — Macdonald v Ameriki. Aljehin in Bogoljubov, borba za šah. prvenstvo itd.

KINO »IDEAL«

u— Samaritanski tečaj Rdečega križa v Ljubljani. V torek je imel dr. Mis v OUZD predavanje o duševni higieni. Poslušalci so sledili z največjim zanimanjem 2 uri trajajočemu interesantnemu predavanju. Višji samaritanski tečaj Rdečega križa za delavce sloje se bliža svojemu zaključku. Od prihodnjega torka naprej, bo še samo troje predavanj, in sicer 5., 8. in 12. t. m. Želimo, da se teh predavanj udeležuje poleg naših rednih samaritanov tudi drugo občinstvo.

u— TKD Atena vabi vse one, ki se zanimajo za telesno vzgojo, da prisostujejo referatu generalne tajnice gospe Minke Kroflove o telesni vzgoji jugoslovenske žene, ki je bil s splošnim zanimanjem in odobravanjem sprejet na mednarodnem ženskem kongresu v Splitu. Prost vstop. Predavanje bo v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi cesti v ponedeljek 4. t. m. ob 20. uri.

u— Slovensna maša zadušnica za pokojno gospo Berto Bukšekovo bo 5. t. m. ob 7. v cerkvi Marijinega oznanjenja.

u— Eletni plesni tečaj v mali dvorani Kazine se prične v ponedeljek 4. t. m. ob 8. zvečer. Vsi začetniki kakor tudi že rutinirani plesalci bodo imeli priliko, da se polahko umiljivi metodi nauče letošnjih novitet.

u— Kandelaber je podrl. Šofer nekega avtobusa Jože K. je predvčerajšnjim vozeč po Miklošičevi cesti proti Marijinemu trgu po neprevidnosti zavozil v kandelaber na oglu obbeh cest in ga podrl. K je povzročil mestni občini 3000 Din škodo, ki jo bo moral seveda poravnati.

u— Za klobukom skočil v vodo. Mimo kostanjarice na frančiškanskem mostu je prišel prednočnim v družbi še nekaterih tovarišev brezposelnih 22 letni Rajko S. Ker kostanjarico pozna, je stopil k njej in jo poprosil, naj mu posodi 2 Din. Dekle mu je ustreglo, nakar se je Rajko oddaljil par korakov v smeri na Cankarjevo nabrežje in vesel, da je dobil denar, zavriskal. Vrgel je v zrak klobuk, ki mu je pa odletel proti strugi Ljubljanice in obležal na nasipu. Rajko, ki je bil že tedaj precej okrogel, je takoj skočil za klobukom. Bil pa je pri tem tako neroden, da je čofnil v strugo Ljubljanice. Na njegovo vpitje se je zbrala na mostu in ob obrežju velika množica ljudi, ki so razburjeni povpraševali, za kaj prav za prav gre. Kmalu pa je bil ves premočen Rajko zopet na suhem in je odšel tresoč se od mraza v družbi tovarišev naprej in nato v neko gostilno, kjer so ga menda osušili in pa tudi posušili.

u— Ukraden voziček. Delavka Jerica Ovnova, stanujoča v Trnovem, je prijavila,

Usta igrlo

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice boleznij v naše telo. Zato obvarujemo dečo nalezljivih bolezni v vratu in grlu okusne Anacot-Pastile dr. Wandera. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se preparatov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

Glavobol
pogosto muči žene in pri-
krajša jim marsikatero
veselo uro. Tu pomagajo
**ASPIRIN-
TABLETE**
priznane blažilke bolečin.
Nosite jih vedno seboj!
Zahtevajte samo
originalni zavo
»Bayer« z modro-
belo-rdečo
banderolo.

da ji je predvčerajšnjim dopoldne neznana ženska odpeljala iz Šolskega drevoreda 500 Din vredno cizo, last trnovskega župnika. Ovnova se je odstranila od cize le za trenutek, pa je že izrabila priliko tatica in izginila z vozičkom.

Iz Maribora

a— V znamenju letalske reklame. Dopoldne Vsega svetih je minilo v znamenju letalske reklame za nedeljski letalski miting, ki bo prireditve ogromnega stila, kakršne so v Mariboru prav redke. Ves dopoldan je dvoje letal letalo nad mestom in ga obspalo z reklamnimi letaki, ki jih je doslej mariborski Aeroklub izslal nad Mariborom in okolico okrog 300.000. Zanimanje je zbudilo zlasti letalo, ki ga je vodil pilot Raab in s katerim je izvajal drzni letalec najsmelejše vrtoglavosti, tako da je gledalcem zastajala kri. Prevračal se je v lopinjah, zaganjal navpično v višino in se zopet strmo gugal na tla, prav nad mestne strehe, se vrtil v svedrlih in letal tudi pod dravskim mostom. Odletel je tudi v okolico in posetil obmejni št. lji ter sibal reklamne lepake nad Slovenskimi goricami. V nedeljo je na vsak način pričakovati rekordnega obiska, kajti razpoloženje za letalsko prireditve in zanimanje za napovedane atrakcije se stopnjuje od dneva do dneva. Treba je izprostiti milosti pri vremenskih bogovih, da bi nam bili naklonjeni vsaj toliko, kolikor so nam bil na praznik Vseh svetih.

a— S policije. Od četrtega na petek in tudi na praznik policija ni imela baš mnogo posla. Aretiranih je bilo šest oseb. med temi tri zaradi razgrajanja, dve zaradi beračenja in ena zaradi suma tatvine. Zaradi manjših prestopkov pa je bilo vloženja 21 prijav. Med prijavami je ovadba Hinka L., ki si je ob koncu meseca privoščil malo zabave v kavarni Drava. Ko je hotel oditi, je opazil da so ga temeljito olajšali. Manjkala mu je denarnica s 473 Din. Osumil je neko lahkotniko, ki je sedela poleg njega in ga kratkočasila s svojimi zapeljivostmi.

a— Aretiran tihotapec. Včeraj popoldne so pripeljali iz Ormoža nekega Franca Dominca, doma iz varaždinskega sreza. Bil je aretiran že 21. oktobra na Vinici in si je takoj po aretaciji skušal prerezati žile na vratu in na levi roki. Njegovo nakano pa so še pravčasno preprečili. Tihotapil je saharin, cigaretni papir in orožje. Izgovarja se, da mu je to stvar pošiljala njegova sestra, ki je uslužbena neke v Avstriji. Krivdo je valil tudi na razne druge ljudi iz sreza Lutomerja, češ da so mu dobavljali blago preko meje. Utihotapljenjo blago je pošiljal nekemu Jožetu Jeliniču v Platernici (Slavonija), kjer ga je njegov znanec razpečaval. Vtihotapljenjo orožje je deloma prodal tudi v varaždinskem srezu.

Iz Škofje Loke

š— Sportni klub Krakovo v Škofji Loki. SK Sokol iz Škofje Loke nam poroča, da je odigral po dogovoru nogometno tekmo s L. moštvo SK Krakova in da o nastopu rezerve, odnosno juniorjev sploh ni bilo govora. Igrišče v Škofji Loki je popolnoma primerno za igranje; je sicer nekoliko manjše, toda o kakih jamah in kolih ne more biti govora. Moštvo Sokola ni izvažalo ostre igre, pač pa je hotel izsiliti boljši rezultat, ki mu pa po njegovi igri itak ni šel in ga tudi ni dosegel. Blesirani je bil sam en igralec SK Krakova, in to po lastni krivdi, odnosno zaradi mokrega terena. Sodnik sicer res ni bil na višini; da bi pa škodoval igri, se ne more trditi.

š— Smrt na kosi. Ob mnogobrojnih udeležnih prijateljev in znancev iz Selške doline se je vršil pokop obče priljubljene in ugledne posestnice ge. Franje Šlibarjeve v četrtek popoldne na pokopališču v Selcih. Pokop njeni duši! Preostalih iskreno sožalje!

š— Trgovska vest. Trgovino naslednikov g. Franca Tavčarja v Selcih nad Škofjo Loko sta prevzela s 1. t. m. v najem domačina g. Klemenčiča špecerjski in Bertoncelj manufakturni oddelek.

Pri motnih prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabostih, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, slabosti, nevolji do dela povzročijo naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Pozkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z umorabo staroprežiskane »Franz Josefove« vode. — »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerjskih trgovinah.

LIUBLJANSKI DVOR
Do zadnjega kotička včeraj vse polno! — Kolosalen uspeh!
CONRAD VEIDT!
je prevzel vsakogar s svojo igro v vefilmu
„Nevesta št. 68“
Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Sport

Ilirija old boys — SK Sava

V nedeljo bo odigralo old boys moštvo SK Ilirije revanžno tekmo s provincijalnim klubom SK Sava iz Sevnice. Prvo srečanje v Sevnici je končalo neodločno 4:4, kar vsekakor priča o jakosti SK Sava.

Old boys moštvo Ilirije sestoji večinoma iz igralcev, ki so še pred par leti pripomogli Iliriji do renomeja. V голу nastopi popularni vratar Pelan, v obrambi predstavlja Beltral trden zid, preko katerega bo težko priti. Kratkoročno vodstvo bo vodil trener Ilirije Baar. Desno stran tvoriča Weib, znamenit po svojih preciznih centrih in Grlic, nekdanji famozni dribler. Leva stran tudi ni slaba. V lovi zvezci nastopi Pevalček, Splichal na levem krilu je izredno prodoren igralec. Kdor bo hotel videti Ilirijo iz leta 1923, si bo gotovo ogledal to tekmo.

Tekma bo pričela ob 15. Dopoldne ob 11. bo igrala hazenska družina Ilirije z družino SK Sava.

Tekma v rimsko-grški rokoborbi za prvenstvo Jugoslavije

V dne 9. in 10. novembra se vrše v Ljubljani tekme za prvenstvo Jugoslavije v rimsko-grški rokoborbi. Izvedbo teh tekem je poveril težkoatletski savez SK Iliriji, ki je že pričela s pripravi. Tekme se vrše v veliki dvorani hotela Union in sicer v soboto ob 8. uri zvečer, v nedeljo pa ob 9. uri dopoldne in ob 8. uri zvečer. Če po dosedajšnjih prijavah sodeč, bo to največja prireditve te vrste, kar se jih je doslej vršilo v Ljubljani. Nastopili bodo najboljši atleti naše države, ki so že opetovano z uspehi nastopili v inozemstvu. Dosegli smo imeli priliko gledati pri nas le profesionalne atlete po raznih cirkusih, ki so se borili več ali manj le za blagajne cirkusov. Pri tej prireditvi pa nastopijo samo amaterji, ki nam jamčijo, da bomo gledali rokoborbo kot čisti sport.

Za prireditve vlada že danes največji interes v vseh ljubljanskih krogih. Ker je število sedežev pri vseh treh prireditvah omejeno, je v interesu vsakogar, da si nabavi vpisnico že v predprodaji, ki prične dne 1. novembra. Podrobnosti o tem zanimivem tekmovalju prinesemo v prihodnjih številkah.

Sportni drobci

Savezni kapetan dr. Pandaković je za nedeljsko tekmo proti reprezentanci Južne Nemčije postavil naslednje moštvo: Mihečič-Lvković, Beleslin-Arsenijević, Premar, Kunst-Marjanović, Benčić, Hitrec, Bonarčič, Lemesič. Tekmo bo sodil dunajski sodnik g. Göbel.

Jutarnji Liste javlja z ozirom na predstojajo glavno skupščino JNSa, da so ljubljanski klubi proti prenosu sedeža JNSa iz Zagreba v Beograd, ker konvencija ljubljani Zagreb, ki je bližji. Ljubljanski klubi smatrajo upravo sedanjega Saveza za dobro, a v vprašanju državnega prvenstva so mnenja med ljubljanskimi sportnimi krogi delena.

Znani dunajski lahkotlet in bivši rekorder na kratke proge g. Rudolf Rauch je včeraj prisel v Ljubljano, kjer bo ostal nekaj dni. Njegov prihod je docela zasebnega značaja.

Nedavno je holandska plavalica Marija Braun izboljšala v Hagu svoj evropski rekord v plavanju na 100 m prosto od 1:13.4 na 1:11.8. Ta rekord je samo za desetinko sekunde slabši kot svetovni rekord Machiejeve na to progo.

V dveh, treh vrstah

Mednarodna smuška federacija je imela te dni sejo zaradi priprav za prihodnji kongres, ki se bo vršil od 26. do 28. februarja 1930 v Oslu. Slalom-tekme bodo sprejete v mednarodni tekmovalni pravilnik. III. zimska olimpijada se bo vršila od 29. januarja do 6. februarja 1932. ob Ti-hem jezeru v Ameriki. — Kanadski igralci hokeja na ledu bodo priredili od decembra do februarja 1929 turnejo po Evropi in obiskali pri tem London, Berlin, Prago, Dunaj, Budimpešto, Milan, Davos, St. Moritz in Chamonix. — Japonski plavalci Tsurada, ki je zaslovel po svojih uspehih na zadnji olimpijadi, je nedavno v Osa-ki zrušil svetovni rekord v hrbtnem plavanju na 200 m v času 2:45. Prejšnji rekord (2:48) je branil Nemec Rademacher. — Nemski lahkotletci so se vrnili iz Japonske. Dr. Peltzer je ostal tamkaj in bo obiskal Filipinske otoke. Avstralijo in obiskal Ameriko. Sprinter Böcher je ostal kot sportni uritelj na univerzi v Mukden. — Japonska Hitomi je ponovila svoj svetovni rekord v skoku v daljino od 607 m na 617 m. — Francoska avijatika Costes in Bellonte sta prešla za svoj rekordni polet na doliavo, s katerim sta prekosila Italijana Ferrarina in Del Preta, nadomest milijon frankov. — Francoski pilot Lecrivain je 24. t. m. potoklet višinskega rekorda z letalom: dosegel je višino 11.500 m. Barogram je bilo še preskusiti. — Finski fenomen Nurmi bo na prihodnji olimpijadi tekmoval v maratonskem teku.

Službene objave LNP

(iz seje posl. odbora 30. oktobra 1929.)
Prvenstvene tekme v Ljubljani dne 3. t. m. se vrše na igrišču ASK Primorja in sicer v naslednjem redu:

Ob 8.30 Reka : Slavija; 10.15 Slovan : Ormizka; 13.30 Hermes rez. : Svoboda rez.

Služba dovoljene: odborniki LNP g. Glavič, blagajna SK Grafika, vsak klub po 3 reditelje za svojo tekmo in stranskega sodnika. Nastop službe pol ure pred pričetkom tekme. Popoldne skrb za rediteljsko in blagajniško službo SK Svoboda, odborniki LNP g. Stanko.

Posl. odbor je verificiral prv. tekmo Primorje rez. : Hermes rez. s 3:0 p. l., ŽSK Hermes pa je predan upravnemu odboru v postopanje, ker k tej tekmi 27. m. m. ni nastopil. Zaradi nesportnega vedenja pri tej tekmi so predani kazenskemu odboru igralci Zemljak Pavel, Pišek Matija in Hassl Viktor (vsi ASK Primorje). G. Dogan se poziva, da odda do 2. t. m. na naslov teinika H., kavarera »Evropa«, svoje poročilo kot službojuči odbornik pri tekmi 27. m. m.

Po § 10. o. p. je dovoljeno z današnjim dnem nastopanje v prijateljskih tekмах igralcem Kampiču Josipu za SK Rapid ter Osiču Francu in Burgerju Karlu za SK Ilirijo.

Odobrene so prijateljske tekme dne 1. t. m. Svoboda : Celje v Ljubljani ter Primorje rez. : Svoboda rez. in za 3. t. m. Rapid : Villacher SV v Beljaku ter SK Dobrna : Ilirija jun. v Trbovljah. Nadalje sta odobreni SK Svobodi dve tekmi z SK Red Star v Knitfeldu dne 10. in 11. t. m. — SK Dobrna se dovolila kot poskusni tekmi za sprejem v JNS tekmi z SK Ilirijo jun. 3. t. m. in z SK Trbovlje 10. t. m.

Verificirani igralci: s pravico nastopanja dne 9. t. m. za SK Krakovo: Novosel Stanko, Komel Ljubo; za SK Zelezničar: Sirotnanovič Radmir. Čitajo se za novooznovani SK Dobrna v Trbovljah: Boršček Ivan, Dobnik Simon, Guzej Ludvik, Hvala Franc, Juvan Viktor, Kotar Vinko, Lipar Jožef, Lorbar Rudolf, Medvedšek Anton, Novak Ivan, Pašk Franc, Pilmaver Ivan, Piki Jožef, Puntar Janko, Zomljan Viljem; verificirani teh igralcev sledi, čim bo SK Dobrna sprejeta v JNS.

Poziva se SK Slavija, da prodolži do 4. t. m. odpuštinico oz. javi zadržke za igralca Janežiča Josipa in Schlambergerja Viljema, ki sta se prijavila za drug klub. — Tajnik II.

Radio

Izveček iz programov

Sobota, 2. novembra

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Esperanto. — 19: Antologija slovenske lirike. — 19.30: Nemščina. — 20: Pevski večer ge. Medvedove. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

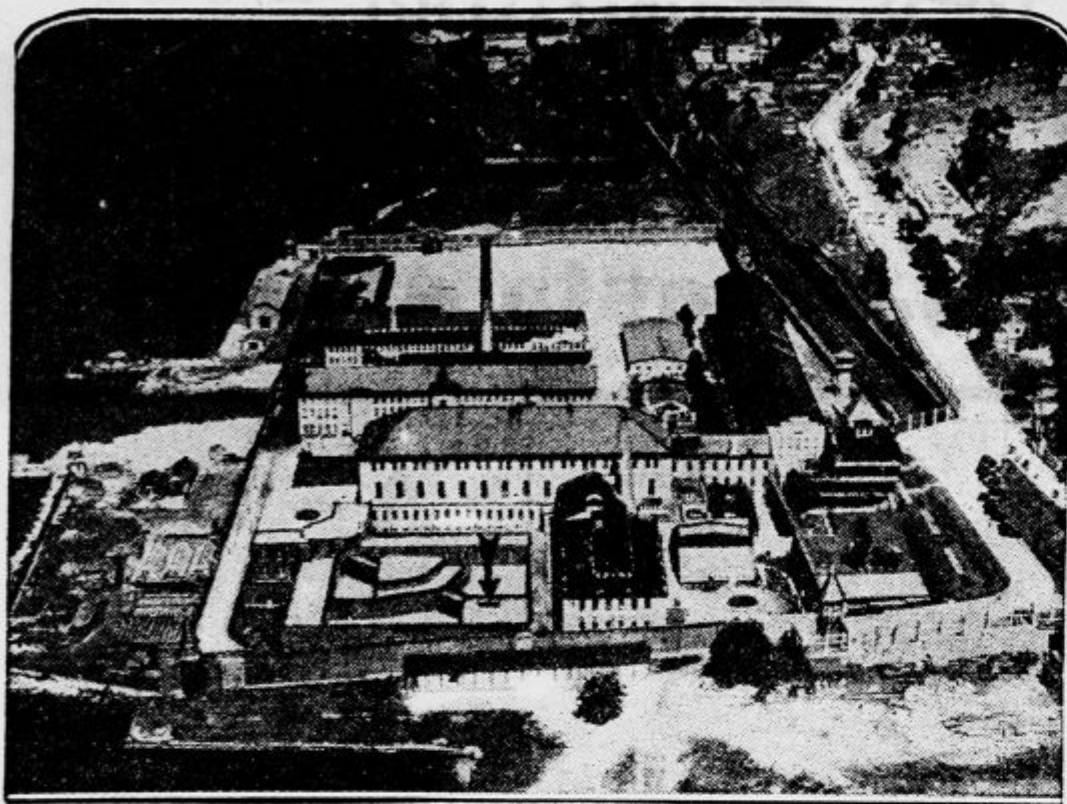
Nedelja, 3. novembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Religiozno predavanje. — 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Predavanje o čebelarstvu. — 15.30: Reproducirana glasba. — 16: Humorično štivo (Milčinski). — 16.30: Citrarski duet. — 20: Prenos programa iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra.

ZAGREB 11.30: Reproducirana glasba. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Prenos opere iz Narodnega gledališča. — BEOGRAD 12.20: Reproducirana glasba. — 17: Poljuden popoldanski koncert. — 20: Koncert jugoslovenske glasbe. — 22: Poročila. — Koncert lahke godbe. — PRAGA 16: Prenos koncerta iz Brna. — 18.05: Odlomki iz modernih operet. — 19: Koncert godbe na pihala. — 20: »Med judožrci«. — 21: Violinski koncert. — 21.30: Orkestralni koncert lahke godbe. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 16: Popoldanski koncert. — 19: Uvertura Wagnerjevih oper. — 20: Prenos programa iz Prage. — 21.20: Koncert operetne glasbe. — 22.15: Lahka godba. — VARŠAVA 17.40: Koncert italijanske glasbe. — 20: Zabaven program. — 20.30: Poljuden večerni koncert. — 21.15: Nadaljevanje koncerta. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.20: Koncert na orgle. — 11: Prenos iz St. Poltina: Haydnova maša v D-molu. — 12: Koncert dunajkega simf. orkestra. — 16: Popoldanski koncert. — 18.30: Koncert komorne glasbe. — 20.15: Planquettova opereta: »Cornevilski zvono«. — BERLIN 18: Koncert lahke godbe. — 19: Ruske narodne in otroške pesmi. — 20: Jesselove in Winterbergove skladbe. Godba za ples. — Prenos iz kolearskih dirk. — FRANKFURT 16: Zborovski petje. — 17: Nabožna glasba. — 19.30: Prenos iz gledališča: »Carmen«. — 23: Prenos programa iz Stuttgarta. — 24: Godba za ples. — LANGENBERG 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Beethovenova opereta »Fidelio«. — Lahka godba in ples. — STUTTGART 17: Koncert iz Frankfurt. — 19.30: Prenos iz gledališča: opera »Carmen«. — 23: Zabaven program. — BUDIMPEŠTA 12.35: Koncert gledališkega orkestra. — 17.15: Popoldanski koncert. — 19.45: Tri sluhojgre. — 22: Ciganska godba. — LONDON 21: Prenos večernic. — 22: Koncert komorne glasbe. — RIM 17: Popoldanski koncert. — 21: Večer italijanske operne glasbe. — STOCKHOLM 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.40: Godba za ples.

14-letna učenka — požigalka
V koniškem okraju na Moravskem so imeli prošli mesec štirinajst požarov, ne da bi mogli v enem samem primeru prijeti neznanega storilca. Šesnaest hiš in gospodarskih poslopj je postalo žrtev ognja. Orožniki so iskali in iskali požigalka, slednjič se jim je dnu posrečilo prijeti baš ko je začel goriti neki skedenj. 14-letna slaboumna deklica, ki še ni bila dovršila ljudske šole in si je za kratek čas dovoljevala »ožige. Seveda pride nesrečna slaboumnica pred sodnika, a kdo bo povrnil orizadetim kmetom škodo, ki znaša cela dva milijona Kč, je drugo vprašanje.

Iz življenja in sveta

Gnezdo ameriških tihotapcev alkohola

V tej villi v Highlandu (Novi Jersey) je odkrila ameriška policija prošle dni veličansko družbo, ki je v tihotapljalca spirtuozne v Zedinjene države Amerike. V zvezi s tem odkritjem je bilo aretiranih nad 50 krivcev.

Rak - infekcijska bolezen?

Teorija prof. Fronza — Rak in medvojna prehrana — Konzervirano meso iz Amerike — Kako se očuvamo zadržane bolezni

Dolgo že traja spor o raku. Skoro ne mine dan, da se ne bi pojavila o tej zagonetni bolezni kakšna nova teorija. Obnavljajo se pa tudi stara naziranja. ki so jih pred nekaj leti zavrgli. Od kod to veličansko zanimanje za raka? Statistike zadnjih let velijo, da je postal rak pravcata ljudska epidemija. Zavzel je obseg nekdanje tuberkuloze, ki v nasprotju z rakom pojema.

Kaj pa je pravi vzrok raka? O tem si zdravniške kapacitete še danes niso popolnoma na jasnem. Svoje pristaše ima teorija o podedljivosti, nemalo je tudi privržencev naziranja o raku kot infekcijski bolezni. So pa tudi zdravniki, ki pripisujejo neverjeten razmah raka izpremenjeni prehrani med svetovno vojno.

Nemški profesor dr. E. Fronz skuša pojasniti zamotani problem raka v seriji člankov, ki so izšli v dunajskem medicinskem vestniku »W. M. Wochenschrift«. Fronz je pristaš teorije o prenosljivosti raka. Pravi, da je rak infekcijska bolezen kroničnega značaja. Zato se je treba oborožiti zoper njega na zunan in znotraj. Treba je strogo nadzorovati zavziranje hrane, zmanjšati sladkorja, povečati pa doze beljakovin. Posebej naglašajo prof. Fronz pomen zauživanja vrtnice in jeter. Vse to lahko reši bolnika, če je bila postavljena diagnoza bolezni o pravem času.

Profesor izvaja: Ko se je začela v svetovni vojni močno širiti jetika, so morali v bolnicah odrediti posebne oddelke za tuberkulozne bolnike. Začeli so jih hraniti z mesnimi konzervami iz Amerike in kaj se je pokazalo? Rak se je širil tako rapidno, da so morali tuberkulozne bolnike z malimi izjemami poveriti strokovnjakom za raka. Fronz navaja še drugi primer. V nekem belgijskem premožnostniku ni bilo delavca brez pljučnega raka. Kdor je prišel tja, je zapadel boleznijo z imperativno neizprosno. Sosedni premožnostnik v sličnem geografskem, klimatskem in obrtnem položaju pa je bil popolnoma prost raka.

Nadaljnji dokaz, da mora biti rak infekcijska bolezen nudi profesorju dejstvo, da pobere rak silno mnogo žrtev med zdravniki, ki ga zdravijo. Zapade

mu mnogo internistov, kirurgov in patolofov.

Zdaj pa k glavnemu vprašanju: kdo je povzročitelj raka? Ta odgovor je težko definirati, veli zdravnik, a izven dvoma je, da mora biti posredovalec bolezni nekaj živega, kar se razpoluje. Dokazano je, da se rak loteva celice. Če so te dovolj odporne, mu ne podležejo, v nasprotnem primeru je po njih. Tam, kjer je življenska sila celice omajana, bodisi vsled bolezenskih procesov ali vsled starosti, najde rak najugodnejša tla. Tu nam postane umljivo, zakaj napada rak osebe šele okrog štiridesetega leta, oziroma po štiridesetem letu. Najprej se pomnožijo zrna celic, potem se začne njih razmnoževanje, končno se nakopičijo embrionalne celice. Rak je tu. Tudi če se zdravniku posreči, da odstrani prvotno ognjišče, nevarnost s tem še ni premagana. Kajti pojavijo se — kakor jih imenuje profesor Fronz — podružnice raka na drugih mestih. Poglavitje o raku je torej zelo komplicirano, njegovo zdravljenje pa silno težko.

Kaj nam je storiti, da se očuvamo te morilke človeštva? Fronz priporoča naslednje: odstranjevanje ovire prezgodnjega staranja, čuvati se zlasti pred vnetji, zmernost v jedi in pijači, zmernost v spolnem življenju. Kjer pa je bolezen nastopila, je pa treba takoj seči po radiju in Röntgenovih žarkih.

Remarquea mečejo iz knjižnic

Kakor javljajo poročila iz Prage, se tam pojavlja tendenca, da se Remarqueova knjiga »Na zapadu nič novega« izloči iz vseh vojaških knjižnic. General Kadlec, vodja 10. divizije, je baje izdal tajen nalog, v katerem priporoča, naj se delo ne nabavljaja več za vojaške biblioteke, kjer pa je že uvrščeno, naj se poskrbi za to, da se čimprej odstrani. Tisk je pa drugačnega mnenja in zahteva od vojnega ministrstva, naj prepoved prekliče.

Istčasno javljajo iz Londona, da prede Remarqueu huda tudi na Angleškem. Javna izposojalnica za knjige v Northamptonu je sklenila, da odstra-

ni s svojih polic vse primerke romana »Na zapadu nič novega«. Izločitev knjige je priporočal neki član v vodstvu knjižnice, ki je utemeljil svoje stališče do knjige z besedami, da vsebuje roman vse polno sirovih mest, ki ponižujejo dostojanstvo človeka.

Mož s tremi ženami

V Innsbrucku je žandarmerija te dni aretirala 41 letnega mizarja Schmaierja v trenutku, ko je hotel stopiti čez cerkveni prag, da bi stopil z nevesto pred oltar. Zgodovina njegove aretacije je zelo zanimiva:

Schmaier, ki je doma iz Brucka, je že oženjen, in sicer dvakrat. Prvič se je poročil med svetovno vojno z neko Italijanko v Gradcu. Iz tega zakona sta se rodila dva otroka, oba dečka. Mati živi z njima v Gradcu. Oče je kmalu zapustil družino in stopil v Brucku ob Muri v nov zakon. Toda tudi tega življenja se je kmalu naveličal. Ostavil je dom in drugo ženo ter se začel klatiti po Štajerskem, Salburškem in Tirolskem. Na teh potih se je seznanil v Innsbrucku s hčerko nekega imovitega trgovca. Predstavil se ji je kot fant in kmalu prosil za njeno roko. Nevesta je pristala na njegov predlog in si je že nabavila pohištvo in opremo v Salburgu. Baš ko je hotel stopiti Schmaier pred svečenika, da potrdi zvezo v božjem imenu, pa so mu nepošteni načrt prekrili orožniki. Baje so prešli ovadbo od neke Schmaierjeve ljubice, ki jo je mizar tudi pustil na cedilu.

Častitljiva starost

Franciška Levapresto iz Granta (država New York) je obhajala te dni 108letnico svojega rojstva, obdana od kopic svojih otrok, vnukov in pravnukov. Starika je, kakor vidimo, še vedno židane volje.

Norec na kipu sv. Vavla

Trg sv. Vavla, največji trg v Pragi, je bil te dni prizorišče nenavadnega dogodka.

Ob sedmih zvečer je prišel k spomeniku sv. Vavla, ki stoji pred muzejem, možki srednjih let. Splezal je urno na podstavek, od tam na konja in končno skočil na jezdec. Ljudje so gledali, kaj bo. Mož se ni dal motiti. Naglo se je slekel do nagega in začel tekati. Kakor je prišel na svet, kazati akrobacije strmečemu občinstvu. Njegovo početje je ustavilo promet na prostornem trgu za celo uro, kajti šle po tolikem času se je policiji posrečilo mobiti norca s 35 m visokega spomenika v roke in napraviti konec škandala, kakršnega malokdaj doživi takšno mesto kakor je Praga.

Prva zračno-poštna proga preko afriške celine

Francija je otvorila prvo letalsko pošto preko afriške celine. Ob koncu prejšnjega tedna se je dvignil v Le Bourgetu aeroplan, s 120 kg poštnega tovora, ki ga bo njegov poveljnik, kapitan Oulette, vodil do Madagaskarja, Réuniona in otoka Mauricija po progi, ki je na gornji karti začrtana s polno črto. Preko Alcantara ali do Kanda-Kande pojde proga v bodoče le v slučaju potrebe. Poročila o dosedanjem letu Gouletteovega letala so ugodna.

Kako so obesili roparja

V Požunu so te dni obesili roparja in morila Ludovika Bognorja. Sodba se je glasila na večala. Naval občinstva, ki je hotelo videti usmrteve zločinca, je bil tolik, da so morali policaji potegniti okoli sodišča močan kordon. Stražniki so z bodali branili množici vstop v sodno poslopje. Na dvorišču pa se je medtem odigravalo zadnje dejanje roparjeve drame.

Na prostoru, kamor so ob pol sedmih pripeljali obsojenca, se je razvrstilo 30 stražnikov. Bognor je prikorakal v spremstvu evangelijskega svečenika. Bil je čisto miren in je kadil cigareto. Pri polni zavesti je šel proti vešalom. Ko je stal tik pod vrvo, so ga vprašali, če ima zadnje željo. Na to vprašanje je začel mož dolg govor. Dejal je: »Nič drugega ne prosim kot samo to, da mi za en dan oddaljate življenje. Jutri stopim namreč v 39. leto in bi bil rad obešen na svoj rojstni dan. Zavedam se sicer, da sem kriv in da moram plačati svoje čine z življenjem, vendar me teši zavest, da deli krivdo z menoj ves svet in družba, ki me je storila takšnega, kakršen sem.«

Hotel je govoriti še več, a krvnik in njegovi pomočniki so pristopili in položili nanj svoje roke. Nasmehnil se jim je, rekoč: »Imam čast, dober dan!« Trajalo je nekaj trenutkov, nato se je zločincu zadržila vrv okoli vratu. Pet minut po tem dogodku so zdravniki ugotovili, da je nastopila smrt. Sneli so truplo in ga odnesli v mrtvašnico, ljudje pa so se jeli trgati za vrv.

Ročna granata med svati

V Firleiki (Vzhodna Galicija), je neki imovit kmet možil svojo hčer. Piva-bil je v svate goste od blizu in daleč, samo svojim hlapcem je zabranil, da bi se pojavili na svatovski pojedini. Zato so štirje hlapci, ki so se čutili prikrajšane, prisegli maščevanje. Odločili so se za nanad na svate z ročno granato. Ko je bila družba v najprijetnejšem razpoloženju, je nenadoma nekaj eksplodiralo s silnim pokom. Naknadno se je ugotovilo, da se je razpočila ročna granata, ki so jo bili hlapci našli na neki njivi. Trije svati so obležali na mestu mrtvi, sedem oseb pa je bilo težko ranjenih. Atentatorje so prijeli.

Podmornica, ki se pogrezne 150 m pod vodo

V italijanski vojni luki Speziji so te dni napravili poskus s podmornico »Tito Speri«. Podmornica je dolga 75 m. Spustili so jo v globino 150 m, kjer je ostala na morskem dnu 20 minut. Potem se je dvignila kvišku. Seveda je bila za vse slučaje pripravljena italijanska mornarica, zakaj poskus potopitve 150 m pod vodo je drzen, opasen in riskanten za še tako izkušene tehnike in mornarje. Obnesel pa se je v vsakem oziru zadovoljivo.

Originalne stavbe v Newyorku

Zgraditelj najmodernejšega hotela v Tokiu, arhitekt Wright, je nedavno od-potoval v Newyork, kjer bo začel graditi več poslopij v novem, doslej še nepreizkušenem slogu. Oblika stavb bo nekakšna obrnjena piramida. Hiše bodo spodaj ozke, proti vrhu se pa bodo poševno širile na vse strani in bodo pri strehi še enkrat tako široke kakor pri temelju. Vsaka teh hiš bo imela predvidoma vsaj 18 nadstropij. Kako se bodo te stavbe obnesle, se bo pač pokazalo ob kakšem potresu.

Žena s principi

Ga. Sydney Webbova, žena angleškega laburističnega ministra, je izjavila, da ne sprejme zase plemenitaškega naslova, ki ga je podelil angleški kralj Jurij njenemu možu. Ta ima, kakor znano, sedaj pravico imenovati se lord Passfield.

Robert Florigia:

Plačilo

Gospod Fibre je bil prodajalec v običnem oddelku velike trgovine in je trpel neupravičeno pod občutkom svoje manjvrednosti. Bil je starejši, neporočen čudak. Živel je skromno v svojem preprosto urejenem stanovanju in si je privoščil samo to razvedrilo, da se je odpravil vsak ponedeljek po hitrem povečanju v gledališče in sicer za nižjo ceno z vstopnicami, ki mu jih je dajal njegov trafikant.

Ljubil je strastno gledališče in vse, kar je k temu spadalo. Kulisni svet je v nemal njegovo radovednost nad vse. Grenko je obžaloval svoje skope dohodke, ki mu niso dovoljevali, da bi obdedoval tu pa tam po dragih modnih restavracijah z znamenitimi odrskimi in filmskimi veličanami.

Baš se je otvorila zimska sezona; premijere so si sledile druga drugi; gospod Fibre je prebiral z napetostjo poročila v listih. »Ali bom videl vsa ta dela?« je vzdihoval. »Ah, če bi bil bogat!« Na poti v trgovino je našel nekega dne bel pisemski ovitek iz debelega, gladkega papirja. Mehanično ga je dvignil in dognal, da je bil brez naslova, vendar je bilo nekaj v ovitku. Končno se je odločil, da ga odpre: dolg, svetlozelen listek se je pojavil, povabilo:

»Gospod Pistola, ravnatelj gledališča

Gargouille, prosim gospoda... da bi se udeležil glavne skušnje novega dela in sicer 16. nov. ob 21. Parketni fotelj številka 81.«

Gospod Fibre je bil ves iz sebe. Imena gospoda, ki mu je veljavo vabilo, na tem ni bilo in danes je bilo baš 16. nov. Kakšen srečni slučaj mu je končno priskrbel priliko, da je mogel prisostvovati takšni prireditvi!

Pri kosilu se je smehljaj radostno predse, da gre danes h glavnim skušnjim nove igre »Njegova dražestna mala«. Gospodična Nini Paradisova ima glavno ulogo.

»Srečnik!« je zaklical gospod Brusquet iz sosednje prodajalne drobnarije. »Vi si pa ničesar ne odrečete.«

Fotograf gospod Aratom je pripomnil: »Videl sem njeno sliko in moram priznati, da bi bil rajši v njeni družbi nego v družbi velikega mogla.«

Vse se je smejala. Gospod Fibre pa je menil suho: »Do tega gotovo ne pride, dragi moj. Pravijo, da je prijateljica ministra lepih umetnosti.«

Končno so prodajalno zaprli. Pohitel je domov in se hitro preoblekel za predstavo.

Točno ob 20. je zagledal višji kontrolor gledališča Gargouille gospoda s sivimi lasmi, ki mu je pokazal vstopnico št. 81. Na načrtu je odkazal prišlecovo pravo mesto, gospod Fibre se je zahvalil in stopil v prostor za gledalce. Obstal je v

blizini svojega sedeža in opazoval množico, ki se je valila v dvorano.

Končno se je dvignil zastor in se je pojavila oderska slika v hipermodernem slogu. Tu se je pozornost občinstva odvrnila drugam. Vse glave so se zasukale proti veliki srednji loži, v katero je vstopil minister lepih umetnosti. Gospod Fibre se je smehljaj v redko bradico. Vedel je, čemu sedi ekscelencja danes tu. Tedaj je završal viharan aplavz. V bleščecem se kostumu se je prikazala mlada umetnica na odru. Ob njenih prvih besedah so opazili stalni obiskovalci, da igralka nima dobrega dne. Nje glas je bil slaboten in hripav; gledalci v parketu in v prvi vrsti so opazili celo znojne kaplje na njenem čelu. Hipoma se je zgrudila Nini Paradisova junaku v naročje. Povedli so jo k stolu in režiser je dal spustiti zastor. V dvorani je postalo hrupno. Kritiki so se razgovarjali o tem dogodku. Minister je takoj ostavil ložo. Gospodu Fibru je bilo, kakor da je v sedmih nebesih. Privrkat pri glavni skušnji in že prvi takšen slučaj! Kaj se bo pač zgodilo? Po nekoliko minutah se je zastor v sredi malo odprl, neki igralec je stopil pred občinstvo in si izprosil s kretljivo roko tišino:

»Gospo in gospodje,« je začel z glasom, ki se je tresel od razburjenja, »naša ljubljena tovarišica Nini Paradisova je postala pravkar žrtev hipne omedlevice. Vendar pa upamo, da bo svojo ulogo lahko kmalu nadaljevala s po-

možjo službujočega zdravnika.«

Občinstvo je zaploskalo. Umetnik je zaklical: »Kje pa je službujoči zdravnik?«

Gospod Fibre je bil očaran nad vsemi temi dogodki in je čakal, kaj se bo še razvilo, ko ga je prijel debel, rdečelas gospod za ramo in ga pozval:

»Sedaj pa le hitro, gospod doktor, mudite se!«

Prodajalca oburvala je povleklo naprej. Opazil je z zapornostjo še druge ljudi, da je sedel na prostoru gledališkega zdravnika.

Hitro je stopal po vijugastih stopnicah in temnih hodnikih. Otvorila so se vrata v blišče svetlo, s cvetličami okrašeno kabino, v kateri so se gnetli ljudje.

»Vsi ven,« je zapovedal ravnatelj, »toda, seveda, vi, gospod minister ostanite!« se je popravil.

Fibre je stal med ministrom in na otomani ležečo bolnico. Bil je bledejši od te. Politik pa je pojasnjeval: »Vidite, gospod doktor, gospodična Paradisova je imela pravkar napad slabosti, dajte ji kaj okrepčilnega, da bo lahko igrala dalje. Med tem naj režiser pomiri občinstvo... Tu je omara z leki.«

»Ah, prosim, ljubli gospod doktor, pomagajte mi!« je mrmrala umetnica z umirajočim glasom: »Bom vam večno hvaležna. Pomislite, da gre za mojo kariiero.«

Kakor v sanjah se je sklonil gospod Fibre nad stekleničice. Pri tem mu je

padel ščipalnik z nosa pod mizo. Minister je zaklical nestropno: »Samo povejte mi, kaj mora biti, potem bom sam našel kapljice. Ali naj vzamem kaj arnike?«

»Da, da, nekaj arnike,« je jecjal Fibre, ki je iskral svoj ščipalnik pod mizo.

»In morda tudi nekaj lavdana,« je nadaljeval minister. »Lavdana — izvrstno... In še kaj?«

»Ne, samo močan požirek črešnjevca nato.«

Minister je premešal pijačo in jo ponudil igralki, ki jo je hitro popila. S prisiljenim nasmehom je menila: »Tisočera hvala gospod doktor, počutim se že bolje.«

Potrkalo je na vrata, ravnatelj je vstopil. Ko je čul, da se čuti Nini Paradisova, je dovolj močno za nadaljevanje igre, je stresel Fibro roko. Med tem ko si je igralka popravljala lase, se je hotel odpraviti na svoje mesto. Minister pa je pohitel za njim in ga prosil za vizitnico.

»Nimam nobene pri sebi,« se je oprostil Fibre.

»Oh, ne de nič. O meni boste še slišali.«

In zgodilo se je, da je prejel pri naslednjem podeljevanju redov dr. Moetti, službujoči zdravnik pri gledališču Gargouille, v plačilo za svoje odlične zmožnosti rdeči trak Častne legije.

Spominjajte se slepih!

Gospodarstvo

Vzroki in posledice katastrofe na newyorški borzi

Včeraj je preteklo teden dni, odkar je na ameriškem efektivnem tržišču nastopila katastrofa, kakršne ne pomni zgodovina. Po več kakor leto dni trajajočem nesmiselnem dviganju efektivnih tečajev, ki so zadnje mesece dosegli tako višino, da je ni bilo mogoče več spraviti v sklad tudi z rekordnimi dividendami, je nastopil neizogiben polom. Tečaj posameznih delnic se v nekaj dneh padli za polovico in še več, kajti panika je zlasti zadnje dni zajela tudi one imetnike delnic, ki jih okoliščine niso silile, da likvidirajo svoje angažmane.

Prvi naval prodajnih nalogov se je pojavil v četrtek preteklega tedna; v ponedeljek, torek in sredo tekočega tedna pa je pritisk prodajnih nalogov dosegel take dimenzije, da je popolno zrušenje tečajev postalo neizogibno. Ljudje so izgubili vsak čut za objektivno presojanje situacije in tako je prišlo na borzah in izven njih do paničnih scen. Vse je drvelo na borzo in vsakdo se je hotel rešiti svojih papirjev, ki jih je še nedavno kupil po bajno visokih cenah v meglem pričakovanju visokega in lahkega dobička. V torek je naval na borze dosegel tak obseg, da je znanstveni promet na borzi (Stock Exchange) 16 milijonov komadov, dočim se je promet v času najživahnije borze gibal samo med 2 do 3 milijoni komadov. Če priletimo še 7 milijonov komadov prometa druge borze (Curb Market), tedaj je skupni promet tega dne znašal samo v Newyorcu 21 milijonov delnic.

Mnogi, ki so kupili delnice na kredit, odnošno so se angažirali preko svojih finančnih zmogljivosti, so v par dneh izgubili vse premoženje, ker so jim bile delnice pri nagli padajoči tečajih ekspektivno prodane in izkupiček poostro ni zadoševal niti za kritje lombardnega dolga.

Kakor je Amerika dožela vseh možnosti, tako je tuji morda samo pri ameriški publiki mogla, da pride na efektivnem tržišču do tako prenapetega položaja in do take katastrofe, kakor sedaj v Newyorcu. Federalne rezervne banke so že lani, ko je vsota lombardnih posojil na efektivnem tržišču 3 milijarde dolarjev, svariše pred nadaljevanjem take kreditne inflacije. Ko je vsota lombardnih kreditov dalje rasla in se približala 5 milijardam, je newyorška Federalna rezervna banka ponovno dvignila diskontno obrestno mero in do skrajnosti omejevala kredite, ki bi mogli najti pot na borzo.

Vsi ti ukrepi pa so imeli le trenotne uspehe. Naraščajoča obrestna mera za borzne kredite je vedno znova privabila denar na borzo, kjer so lete našli v rastoči meri naložbo tudi evropski kratkoročni kapitali. Tako so nazvali omejitvam in protikrepi dosegli lombardni krediti v oktobru skoro 7 milijard dolarjev (ali skoro 400 milijard Din). Toliko denarja si je torej borzna publika skupno s pokličenjo spekulacijo izposodila, da je lahko držala ogromne efektivne angažmane. Odlični javni delavci in finančniki so zadnje mesece svariili publiko, naj si ne obeta nikakih dobičkov in napovedovali neizogiben polom, toda vsi ti opomini so bili zaman, dokler ni v zvezi s popuščanjem gospodarske konjunktore prišlo do poloma.

Newyorška poročila so zadnje dni vedela poročati o izgubah, ki gredo v desetine milijard dolarjev. Čeprav je evidentno, da so izgube tudi za ameriško publiko ogromne, vendar so te cenitve bolj problematične. Pozabiti ne smemo, da so cenitve teh izgub le rezultat računarske operacije brez vsake narodnogospodarske realnosti. Kakor ne more navijanje efektivnih tečajev povzročiti povečanja narodnega kapitala, tako tudi padec tečajev ne pomeni izgube narodnega kapitala. To nam potrjuje tudi dejstvo, da v gospodarskem življenju Amerike ni opaziti nikakih bistvenih sprememb, to tem bolj, ker je finančno stanje ameriške industrije tako ugodno, da obratujejo skoro vsa podjetja brez tujeje kapitala. Posledice se bodo morda pozneje pokazale v zmanjšanju kupne moči ameriškega prebivalstva.

Evropa pa se je po katastrofi v resnici oddahnila. Evropski kapitali, ki so bili zaradi visoke obrestne mere naloženi v Ameriki, so se zadnje dni že pričeli vračati, ker je po polomu obrestna mera za kratkoročne kredite in dnevni denar v Newyorcu naglo padla in ni več tako ugodnih pogojev za obrestovanje. Na vseh kontinentalnih denarnih tržiščih je nastopila večja likvidnost, zlasti pa v Angliji, kjer je bila diskontna obrestna mera že predvčerajšnjim znižana od 6,5 na 6 %. Angliji bodo glede znižanja diskonta v kratkem gotovo sledile tudi druge evropske države. Je pa še druga ugodnost, ki se v novo nastale položaju odkriva Evropi. Ker je nalaganje prihrankov v delnice pri široki ameriški publiki znatno diskreditirano, je jasno, da bodo Američani zopet pričeli posegati po obveznicah in obligacijah in bo v kratkem v zvezi z nazadovanjem obrestne mere nastopila za Evropo zopet možnost najetja večjih posojil v Ameriki.

— Kam gravitira v gospodarskem oziru Bela Krajina. »Trgovski list« priobčuje članek o gospodarskih razmerah v Beli Krajini in na podlagi statističnih podatkov dokazuje, da Bela Krajina v svojem gospodarskem življenju v največji meri gravitira na Dravsko banovino. Po tabeli, ki jo navaja »Trgovski list«, je L. 1927. znanstveno štiri belokranjskih železniških postaj (Semič, Črnomelj, Gradac, Metlika) 5830 vagonov, od katerih se je odpravilo proti Ljubljani 3670, proti Karlovcu pa 2160 (od teh 1360 via Sušak v prekomorske dežele). L. 1928. se je izvozilo 4750 vagonov, od teh proti Ljubljani 2450 (od njih 1300 proti Italiji) in proti Karlovcu 2300 (od njih via Sušak preko morja 1750). »Trgovski list« zaključuje, da so ob takim položaju pomisljevali želje naših Belokranjcev, da bi, če ne ni mogoče

drugače, pripadala Metlika in bližnja okoličja Savski banovini, sicer pa naj bi se pustili ves ostali črnomeljski srez pri Dravski banovini.

— Rezultat pančevske vinske trgatve. Trgatev v pančevski okolici je bila te dni končana. Množina pridelka ni niti srednja, dočim je kakovost dobra. Mošt pokazuje 19 do 21 stopinj po klosterneburški tehtnici. Kupčija z vinom je izredno mrtva. Za vina z 10 do 12 Malliganda plačujejo po 2,50 do 4 Din.

— Plačilne težave berlinske uradniške banke. Iz Berlina javljajo, da je v četrtek ustavila plačila Nemška uradniška banka (Deutsche Beamtenbank), združena banka s sedežem v Wilhelmstrasse v Berlinu. Zavod ima v Berlinu še 12 podružnic. S polomom zavoda je prizadetih okrog 50.000 uradniških. Kakor se govori, so z glavnico vred izgubljene tudi vse vloge zavoda. Polom je nastal zaradi tega, ker se je zavod spuščal v dvomljive posle, pri katerih je utrpel velike izgube. Med drugim je utrpel zavod okrog 400.000 mark izgube zaradi finansiranja avtomobilskega prometnega podjetja jugoslovenskega trgovca Forkiča.

— Dunajska borza za kmetijske proizvode (31. oktobra). Čvrsto razpoloženje na inozemskih borzah je dovedlo do nekoliko prijaznejšega razpoloženja na dunajski borzi. Zahteve za pšenico so se povišale. V splošnem je bil tržni položaj vrst. Uradna notiranja so ostala zaenkrat nespremenjena. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davki in carina: pšenica: domači 31,75 do 32,5; madžarska pšenica 36,75 — 38,25; koruza: 26 — 26,5; oves: domači 24,25 do 25,25.

Borze zaradi praznika niso poslovale.

Sokol Natečaj

Jugoslovanski Sokolski Savez razpisuje natečaj za:

1. umetniški načrt plakata;
2. model za: a) zletni članski znak in b) zletni naraščajski znak;
3. umetniški načrt za tri vrste zletnih razglednic; vse to za II. jugoslovanski vse-sokolski zlet, ki se bo vrši v Beogradu meseca junija 1930.

Cl. 1. Pravico do natečaja imajo umetniki Jugoslovani in vsi umetniki Slovani, ki živijo na teritoriji naše države.

Cl. 2. Vsa dela morajo biti izvedena v jugoslovanskem sokolskem duhu. Plakat mora biti izvršen v litografiji in največ treh barvah in z besedilom: II. jugoslovanski vse-sokolski zlet — Beograd — 1930. Isto besedilo morajo imeti in znaki in razglednice. Za plakat morajo natečajniki izvršiti načrt v barvah in velikosti originalne zamisli (velikost najmanj 126 X 94 cm, največ 196 X 100 cm). — Model za zletni znak bodi izvršen v sadri svobodne oblike. Ploščica, ki je na njej izdelan, mora biti velika 27 X 36 cm.

Cl. 3. Natečajna dela se morajo poslati s potrdilom Zletnemu odboru (Sletski odbor, Beograd, Palača »Izvozne banke« — Terazije, II. sprat.) najkasneje do 15. decembra 1929 do 12. ure. Vsako delo mora biti opremljeno z geslom in z zapечатeno kuverta z istim geslom. V kuverti mora biti ime in točni naslov natečajnika.

Cl. 4. Žirija, ki jo sestavlja sedem oseb, od katerih morajo biti štiri likovni umetniki, izreče svojo odločitev osem dni po natečajnem roku. — Žirija izbere izmed sebe predsednika. — Člani žirije se ne morejo udeležiti natečaja. Sestava žirije bo objavljena pravočasno.

Cl. 5. Žirija bo postopala ob tem natečaju v smislu pravil za razpisovanje natečajev, ki jih je izdala »Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov«.

Cl. 6. Žirija izbere za izvedbo najboljša dela, in sicer eno delo za plakat, dve deli za znak in tri dela za razglednice. Avtorji izbranih del so dolžni, da ob izvedbi plakata, znakov, odnosno razglednic brez posebnega honorarja vrše nadzor, oziroma poravnajo in se morajo v ta namen sporazumeti z Zletnim odborom.

Cl. 7. Za najboljša dela so določene nagrade, in sicer: 1. za načrt plakata tri nagrade; prva nagrada za plakat Din 5000.—, druga Din 2000.—, tretja Din 1000.—; 2. za model članskega znaka dve nagradi; prva nagrada Din 1500.—, druga 500.— Din; 3. za model naraščajškega znaka dve nagradi: prva nagrada 1500.— Din, druga 500.— Din; 4. za načrt razglednic tri nagrade: prva 2000.— Din, druga 1000.— Din, tretja 500.— dinarjev. — Te vsote se izplačajo v dveh obrokih: prvi obrok osem dni po odločitvi žirije, drugi obrok takoj, ko bo izvršen prvi izvod plakata, znaka, odnosno razglednic.

Cl. 8. Vsa dela bodo razstavljena v zletni pisarni z zapisnikom žirije takoj, ko padajo odločitev. — Nagrada dela preidejo v last Zletnega odbora, ki mu gre neomejena pravica reprodukcije.

Cl. 9. Dela, ki niso nagrajena, morejo — ako jih Zletni odbor ne odkupi — natečajniki dvigniti mesec dni po razstavi ob povratku potrdila predaje v zletni pisarni. Starešinstvo JSS.

Kulturno delovanje »Sokola« v Trbovljah. Sokol v Trbovljah ima srečo, da je zbral lepo število diletantov, močnih igralnih talentov, ki ne igrajo za hvalo, marveč iz potrebe. V letošnji sezoni smo prisostvovali že tretji premijeri in sicer »Stilmondskemu županu« v režiji br. Odlazka. Drama se razvije do svoje sile šele v drugem in tretjem dejanju, kjer podaja vsa teža in grozota okupacije po nemških četah. Glavni je segla do srca. Drami so pripomogli do uspeha v glavnem: župan br. Badalič, Bela S. Cukjatičeva, br. Plavšak kot vrtnar Klaus in br. Semč kot ranjenec. Tu di ostale vloge so bile igrane dobro in z vnuemo. Br. Rak. kot poročnik Hiltmar, se je potrudil, vendar mu leže ljubimske vloge boljše. Sestra Belenzerjeva je jako simpatična pojava in odlična pridobitev za sokolski oder, br. Odlazek in Oblak pa že rutinirana igralca. Br. Brce se nam je predstavil prvič, upamo, da bo vsestransko uporabljiv. Glavni del zaslug so odnesli prvi štirje, ker je bila njih igra vseskozi doživeta in naravna, izborna. Naj posebej omenim br. Plavšaka, ki je ganil do solz, ter S. Cukjatičeva, ki je globoko doumela svojo vlogo. O br. Badaliču smo že večkrat trdili, da je najjačji v krogu naših

igralcev, kar je s Stilmondskim županom znova potrdil. Br. Seme je v prvem nastopu naše nade uresničil in le želimo, da se nam predstavi kaj kmalu v kaki glavni vlogi. Publike je bilo dovolj, tudi dijaški prostor je bil dokaj zaseden. Naš oder je sokolskemu društvu in Trbovljah lahko v ponos. P. V.

Iz Šoštanjja

št. — Ena najlepših prireditev v letošnji sezoni obeta biti čajanka, ki jo priredi z bogatim umetniškim programom krajevni odbor Rdečega križa v Šoštanju v soboto 9. t. m. ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma v Šoštanju v prid ubogim sokolskim otrokom tukajšnjih sol. Mladinski zbor ljudske in meščanske šole bo zapel nekaj pesmi pod vodstvom poštvalnega pevovodje učitelja g. Jurčeta Vrežeta. Sledil bo simbolični ples: »Gor čez izaro«, ki ga bo ob spremljevanju kvarteta izvajala gđ. učiteljica Mlakarjeva iz Maribora. Društvu se je nadalje posrečilo pridobiti profesorja Glasbene Matice v Ljubljani in člana ljubljanske opere za sodelovanje na klavirju in pri petju. Nastopili bodo tudi z mnogimi pevskimi točkami pevski zbori šoštanjski. Pri bogatem sporedu bo pa tudi preskrbljeno za telesne dobrote. Vstopnina bo kljub temu malenkostna: 10 Din za osebo.

Pismo iz Julijske Krajine

Trst, koncem oktobra.

Cela vrsta kmetov iz Marežij v Istri čaka v rimskih zaporih že več kot mesec dni na razpravo, ki se bo vršila proti njim pred posebnim tribunalom. Obtoženi so protidržavne propagande. Razprava je imela biti že sredi oktobra, pa je bila odložena zaradi razprave proti Gortanu v Pulju. V Kopru je bil v zaporu kmet Krmar iz Marežij. Devet mesecev se ga držali tam, nedavno pa so ga odpeljali v Trst. Mož ima 60 let in je analfabet. Obdolžen je tudi on protidržavne propagande.

Privatni uradnik Slovenec Šturm v Trstu je imel odpotovati na otok Ponzo v petletno konfinacijo, pa je nenadoma prišla iz Rima odredba, da naj ostane Šturm še nadalje v tržaških zaporih.

Oredni odbor »Italie Redente« je pod predsedstvom vojvodine d' Aosta sklenil, da sprejme okoli 80 otroških azilov, katere je sedaj vzdrževala »Liga Nazionale« v Julijski Krajini. Vojvodinja je to brzojavno sporočila predsedniku »Legge dr. Pitta«. Sklep »Legge« za odstop sol »Italie Redente« je bil izvršen pretekli mesec. Tako bo sedaj tudi vsem potujočim šolskim otrokom pod regniskim vodstvom in nadzorstvom.

Tržaški poslanec Suvich je zasedel dobro plačano mesto predsednika »Enite« v Rimu. Pri njegovi umestitvi se je naglašala naraščajoča važnost turizma ne samo za gospodarstvo, marveč tudi za nacionalno politiko. V Opatiji mislijo, da jim bo Suvich pomagal iz sedanjih finančnih zadreg.

Tržaški vodovod iz Timava je že odprt. Iz bližnje Sardochevske mlina za Sv. Ivanom potiska pet električnih sesalov vodo v bližnje filtre, ki izčistijo krško vodo. Odtod teče cev, v premeru 90 cm debela, po seslanski in nato po novi cesti do zbiralnika na Greti in od tam v mesto. Novi vodovod bo dovažal Trstu dnevno okoli 20.000 kubičnih metrov vode v začetku, ko bodo vsa dela končana, pa 55.000. Doslej je razpolagalo mesto s komaj 28.000 kubičnih metrov vode.

Avtomobili dirajo po deželi s skrajno brezobzirnostjo. Zato ni že skoro več dneva brez kake avtomobilske nesreče. V Škofljah v Istri je neki laški avtomobil vrgel na tla 7letno kmetico Marijo Kuretovo, ki je drugi dan izdihnila v tržaški bolnici. V bližini Stanjeja na Krasu se je ubil motokiclist Josip Čepak, ko se je hotel v nagli vožnji izogniti nekemu kmečkemu vozu.

V Palah pri Ajdovščini namerava g. Gayer otvoriti papirnico. To bi dalo kraju novega življenja.

Pilš so v kleti kmata Josipa Lapanje v Poljanah pri Štjaku. Vino je razgelo mladim ljudem glave in pričel se je prepir, ki se je, kakor je navadno, žalostno končal. Mrtev je obelžal 23letni fant Fran Čehovin.

Nedavno je odšla večja skupina fantov iz Idrije v Belgijo. Trije so bili zavrnjeni in niso mogli preko meje iz razloga, da so strokovno izučeni za razna dela. Tujina grabi in izmozgava le telesne moči naših ljudi in se otresa onih, ki so zmorni, da bi si služili boljši kruh.

Odšla sta v notranjost Italije za drugimi slovenskimi učitelji tudi didaktična ravnatelja Ferdinand Kenda iz Komna in Valentin Semi (Semich, Semič) iz Ajkovešine, prvi v Aurenzu pod šolsko skrbništvo v Potenzi in drugi v S. Benedetto Po pod šolsko skrbništvo v Milanu. Oba sta goreta fašistična borce, ki sta mislila, da sta zbog tega varna pred premeščenjem v Italijo, pa ju je to vendar zadelo.

Na Brjah pri Rihemberku so si zgradili

Lothar Sachs:

Nevidna rivalinja

»Nimaš nobene slike svoje žene pri sebi? Inge je priložila svojo roko. Wernerju okoli vratu in prosjačilo: »Prosim, prosim, pokaži mi jo.« Z vidnim obotavljanjem je izvlekel odvetnik dr. Werner Hildrich fotografijo v razglednični obliki iz listnice in jo podal Ingi, ki je držala sliko, vsa blede od notranje razburjenosti, dolgo v tresočih se rokah, kakor da si hoče njene poteze za večno vtisniti v spomin. Poteze neke ženske, ki je bila skoraj nadzemeljsko lepa. Molče je Inge sliko vrnila. Razdeljen občutek se je boril v njej: ponos, da si je osvojila v boju s to žensko, svojo nevidno rivalinjo, Wernerjevo ljubezen in vendar spet pekoč strah, da bo začel Werner nekega dne primerjati in se povrniti k ženi. Kajti vsaka primerjava bi bila zanj neugodna. Toliko avtokritike je bilo v Ingi. »Hočem tvojo ženo videti... spoznati jo!« Impulzivno je izrekal hipoma to željo. Werner ji je smehljaje branil. »Nemogoče, otrok moj. Veruj mi, najbolje je, če obdržiš najino razmerje do diskretno obliko kakor doslej. Tudi sem svoji ženi dolžan, da jo obvarujem vsake žaljive in kompromitirajoče situacije. Tega si ni zaslužila.« Inge je vedela, da bi biko odveč,

Dostojevskij — Vladimir Levstik

Selo Stepančikovo in njegovi prebivalci

Humoristični roman.

Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani

Vedna kakor pomladni dan je ta knjiga, polna, živahna in nasmehljiva — po pravici se trdi o nji, da je najboljši humoristični roman na svetu.

Selo Stepančikovo je najprijetnejša pilula »Dostojevščine« za tiste čitatelje, ki sicer ne marajo Dostojevskega, češ, da je premočno umiljiv ali »prezlosten«.

Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani in velja broširana 44 Din, v platno vezana 56 Din.

lastno cerkev, ki je bila te dni posvečena. Zaščitnika nove cerkve sta apostolska brata Ciril in Metod.

V Ivanjemgradu pri Komnu je vzročila letošnja suša posebno škodo. Od marca dalje ni bilo nikdar zadosti vode, v septembru so vozili vodo iz Komna za živino in ljudi. Pred tremi leti so imeli blizu 300 kvintalov žita, letos pa ga ni bilo niti 30, ker se ni obneslo seme nove pšenice v hudi zimi.

Revija »L'Electrotecnica« poroča, da se izvrši skoro elektrifikacija proge Trst - Postojna v dolgotni 82,2 km, proga Trst - Opčine v dolgotni 16,5 km, proga Bivio-Tržič

Zmešnjava z zamorskimi godali

V Parizu je bil na obisku King, prezident zamorske republike Liberije. Francoski zunanji minister mu je priredil kosilo, tekem katerega je seveda igral zamorski jazzband. Po kosilu je pustil dirigent godala pri vratarju ministra, češ da pride po instrumente pozneje. Drugi dan se je zglasil pri vratarju neki zamorec, ki je rekel nekaj v maloumljivi francoščini. Vratar ga ni poslušal; izročil mu je godala, ki so mu bila na poti. Neznane se je zahvalil, natovoril godala v avto in dal vratarju 100 frankov napitnine. Ta je bil prijetno presenečen: kdo bi mislil, da utegne biti zamorec tako radodaren?! A istega dne zvečer se je zglasil drug zamorec in burno zahteval svoje bobne in trobente. Vratar je tekel k ministru. Ta je mislil, da je nasel njegov uslužbenec kakšnemu goljufu, in seveda izročil dirigentu ček, da si nabavi nova godala. A naslednji dan je ministra zopet obiskal tretji zamorec v sijajni, z zlatom vezeni uniformi. Predstavil se je kot prvi tolmač liberijskega poslanstva in izročil ministru velik zavoj ter pismo od g. prezidenta. Minister je našel v zavoj dragoceno afriško preprogo in tri lepa leopardova krzna. V pismu pa je prosil g. prezident g. ministra, naj sprejme te malenkosti v dar kot skromno zahvalo za krasen popolen instrumentarij za jazz-band, ki ga je sprejel gospod prezident v dar od g. ministra. Ministrov vratar mu je to dajilo izročil osebno, ko mu je dal prezident svojo posetnico v zahvalo za včerajšnje kosilo!

Shaw se roga univerzam

V Londonu so otvorili Akademski dom, ki ga je za visokošolce zgradil lord Astor. Med povablenci je bil tudi Bernard Shaw, ki je imel sledeči govor:

Trdno sem prepričan, da univerzitetna izobrazba uničuje civilizacijo. Tako znana visoka šola je tekom zadnjih stoletij strahovito otežkočila mednarodno življenje. Na Angleskem imamo dva družabna razreda, ki se odkljujejo po dobrem nastopu: mornarje in ljudi z visokošolsko izobrazbo. A mornarji so veliko spodobnejši baš zaradi tega, ker niso obiskovali univerze. Človek, ki je dovršil visoko šolo, jo zapusti oropan zmožnosti, da bi samostojno mislil. Zato vam iz srca svetujem: ne pošiljajte nikar vaših sinov v Oxford ali v Cambridge. Univerzitetna poslopja so sicer lepa v arhitektonskem pogledu kot

Cervinjan v dolgotni 30 km in proga Tržič-Gorica v dolgotni 29,3 km.

Na tržaški univerzi gospodarskih in trgovskih ved se odprli dopolnilni tečaj za specializacijo v materiji upravne organizacije in industrijske ekonomije.

Po Trstu se je raznesla vest, da bo 52 magistratnih uradnikov, samih domačinov, odpuščenih iz službe. Na njihova mesta pridejo regnikoli.

Razbojniki so vdrl v hišo posestnika in trgovca Martina Percana v Rakižu. Percan je bil sam doma. Razbojniki so vzeli iz blagajne 50.000 lir in nato naglo odšli. Orožniki jih iščejo.

spomeniki preteklosti, a vendar bi bilo najboljši podreti jih in posuti tla s soljo, da ne požene iz njih nova strupena letina. Če pa mislite, da bi bilo pretežno to radikalno zdravljenje, izročite poslopja kar šolam za zaostalo deco.

Zita in njeni otroci v Belgiji

Kakor znano, se je 19. preteklega meseca bivša avstrijska cesarica Zita preselila s svojimi otroki v Bruselj, ker se je nje najstarejši sin Oton vpisal na luvainsko univerzo. Tu študira filozofijo. Zita si je dala ime vojvodine Barske, Oton je vojvoda Barski, ostali otroci so principi Barski. Ime je dodatno ime lotaringijske vojvodske družine, iz katere je potekel pokojni cesar Karel. V 18. stoletju je ta družina podedovala nekdanje vojvodstvo Barsko. Čigar prestolnica je bilo mesto Bar-le-Duc. Odslej so se poglavarje te hiše imenovali vojvode Lotaringijski in Barski.

Jamski ljudje

Znani antropolog Lloyd Warner je poročal v San Franciscu o izrednem odkritju, ki se mu je posrečilo v Avstraliji. Na malem otoku v Arafurškem morju je našel rod, ki živi še zdaj življenje kamenite dobe kakor naši predniki v davnini. Prebivalci Krokodilovega otoka — tako se namreč imenuje — ne poznajo ne loka, ne pušic ter nimajo nobenega verstva. Edino njih orožje je sulica z nasajnim kremenom. Ujete ribe pečejo v jamici med skalovjem. Ženske delajo neprimerno več kakor moški. Denarja ne poznajo in samo zamenjujejo »ne vrste blago za blago druge vrste. Divjaki so prav zastavni, visoki in močni. Poznaajo neke postavbe, katerim se brezopojno pokorijo, toda tatvina je pri njih najvišja čednost. Starši lahko storijo vse, kar hočejo z otroci. Alkohol ni poznan, zato pa je pri ljubljani domač tobak. Prihodnje leto popelje Warner na otok strokovnjake Harvardske univerze, ki bodo filmali »sedaj menda edini rod jamskih ljudi na svetu«.

Damske obleke

kasha od 220 Din naprej
perline iz barhentia 80 » »
jutranje halje iz rožaste flandce . . . 120 » »
zimska krila in bluze 70 » »
otroške zim. igralne obleke 30 » »
delaške barhent obleke 35 » »
klot. halje za dame in deklice . . . 60 » »
Največja izbira predpasnikov, damskih in otroških, iz listra, klota, kretona, silona in batista, vedno najnovejših fazon, dobite edino le pri:
F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 29
Mišleite si našo zelo povečano izložbo!

Razno zimsko perilo

nogavice, rokavice, krasne vzorce v pleteninih, kakor lepo izbiro damskih obleken in plaščev po nizkih cenah priporoča trvdka 12 460

Jg. Žargi — Ljubljana

Sv. Petra cesta šte. 3 in 11.

